

A földhitelválság

Írta: Dr. Ferenczi Zsigmond

A földhitelválság rendezésére Argetoianu pénzügyminiszter államilag garantált költségeket tervez kibocsátatni. Ezzel szándékozik konvertálni a mezőgazdák adósságait. Amint hírlik, 8 és fél százalékos kamat mellett. Súlyos számítási hibákon alapszik az egész koncepció. Jobban mondaná számítási alap nélkül gondolat. A hitelezőt akarja védeni, nyilvánvalóan az adós rovására. De ha megvalósulna ez a halvaszületett gondolat, egy-szerre ütné agyon a hitelezőt és adóst.

A hitelező elől többszörösen elzárna a levegőt, az adóst pedig megölné a kamattal. A jobbiddokban a földhírtok értékeinek bizonyos hányadát engedélyezett kölcsöntőkét, a föld mai csökkenő értéke mellett, az egész földhírtok sem fedezi. Tehát a hitelező a költségekben nem a kölcsönadott értéket kapja. A költségy a hitelező számára holtitokét jelent. De nemcsak az a veszteség éri a hitelezőt, hogy a költségekben inobil tőkét őriz pénztárában, hanem a mezőgazdasági termékek árának esésénél a föld értéke is állandóan csökken, ily módon a költségy értéktáladással bíró fedezet hiányában, rövidesen devalvál papírrá válik.

A földhitelválság kérdése nem különíthető el a mezőgazdasági termelés és értékesítés válságának kérdésétől. A két-tőt együtt kell megoldani.

Ami a kamatot illeti, nem kevésbé reális számítás nélkül tervezik 8 és fél százalékos kamatot. Ugyan, honnan fizet a mezőgazda 8 és fél százalékos kamatot, amikor az intenzív gazdaságok hozamát csak erőltetve lehet 3-3 és fél százalékra értékelni. Az extenzív parasztagdalkodás jóesetben jövedelem nélkül, de többnyire ráfizetéssel dolgozik. A mindennapi kenyérről is inkább a tőkeállagot fogyasztja, mint a jövedelmet.

A földhitelválság ily módon való rendezésének nem lenne nagyobb eredménye, mintha a belsőgenyvedést angoltapasszal ragasztanók le.

Ez a kérdés sokkal mélyebben "ekszik és akultabb annál, semhogy felszínes operációkkal, eredményt lehetne elérni. Mélyebben kell a bonckést a beteg testbe eresztetni.

Be kell látnunk, hogy a bankjegygazdalkodás csődöt mondott s ezzel az egész kapitalisztikus termelési rend megrendült. S ha ezt belátjuk, a bankjegytöke fogyatékosságait sürgősen pótolnunk kell, mégpedig oly módon, hogy az új gazdasági faktor helyreállítsa a földnek és a többi termelőiökének gazdasági jelentőségét, ezeket önműködően üzembehelyezze s a heverő munkaerőket foglalkoztassa, hogy ezáltal elfogyasztható és új tőke-képzésre szolgáló értéktöbbletet termeljen ki.

Ellentmond a gazdasági törvénynek, hogy a hozam nagyobb részét az a bankjegytöke szedje le, amelynek az "rték-többlet előállításában közvetlen része nincs, csupán annyi szerepe van, hogy a javak cseréjét közvetítette. Miután ezt a szerepet ma nem tudja betölteni, más csereeszközt is kell gondoskodnunk.

Ezt a csereeszközt a föld, ház- és áru-jegyben találjuk meg. Ez a három jegy alkalmas arra, hogy a fedezetét képező realvagyonokat üzembe- és forgalombahelyezze, a hiányzó valutafizetőpótolja, a fogyasztás mértékét s ezen keresztül a keresletet és termelést normalizálja s az egész gazdasági válságot szanálja.

A mai közfelfogás szerint egyetlen hibája, hogy a gazdasági életet nem vezeti keresztül az értékmínoritást képező nagytőkén, hanem kifejezésre juttatja a kis-gazdasági egzisztenciák tulajdonába lépő értékmajoritást, amely így a bankjegytöke mellett ugyanolyan szervezetséggel bíró gazdasági faktorként jut kifejezésre. Ezáltal nagymértetű tömegjólétnek szolgál eszközzül. Legfőbb ideje volna az egyéni kapitalizmus kitermelésének, hogy ezáltal utját szeggyük a nagykapitalizmus telhetetlen profitéhsége által napról-napra mindjobban provokált s még a nagykapitalizmusnál is brutálisabb új gazdasági diktatúrának: a vörös megoldásnak.

1878 óta először...

Laval és Briand berlini látogatása

történelmi fordulat Európa életében

A két állam szoros együttműködése elkerülhetetlen — mondotta Laval

A történelmi jelentőségű látogatás első napja lezajlott. Laval francia miniszterelnök, akinek látogatását a Népszövetség őszi ülészakának kezdetén határozták el, már megérkezett a német fővárosba.

A világpolitika eseményei között Laval és Briand berlini útja a sorsdöntő fontosságú események jelentőségével emelkedik ki. Kerek 53 éve annak, hogy Franciaország kormányának tagjai közül hivatalos minőségben senki sem járt a német birodalom fővárosában. Ötvenhárom évvel ezelőtt, 1878-ban a berlini kongresszus tanácskozásai szolgáltattak alkalmat arra, hogy Európa nagyhatalmainak meghatalmazottjai összeüljenek a hagyományos zöld asztal mellett.

Európa akkor is súlyos és kaotikus helyzet előtt állott és a berlini kongresszusnak jutott feladatuk az 1877-iki orosz-török háborút befejező san-stefanoi békeszerződés rendelkezéseit összeegyeztetni elsősorban Anglia és az Osztrák-magyar Monarchia érdekeivel és

1856-iki párisi béke rendelkezéseivel. Kaoszól és krízisből született meg a mostani berlini találkozó is, de mennyire más a történelmi atmoszféra, mint fél évszázaddal ezelőtt!

A világtörténelem lapjain berlini kongresszus címen elkönyvelt diplomáciai értekezlet két nagyhatalom érdekeivel igyekezett összeegyeztetni Európa vajdó kérdéseit s a jelszó az volt, hogy a hatalmi önzés és presztizsfeltés a legteljesebb mértékben kielégítést nyerjen. Az akkori nagyhatalmak képviselői egy új Európa véglegesnek hitt határvonalait rajzolták fel a térképre s többek között a berlini kongresszus mondotta ki Románia függetlenségét is. A hatalmi érdek kielégítésének jegyében összehívott berlini kongresszus és a tanácskozások eredményeképpen megszületett berlini szerződés új konfliktusok magvát rejtette magában s a történelmi végzet beteljesedéseként a világháborúban az az Európa dőlt romokba, amelyek épületét a hatalmi érdek tégláiból és malterjéből emelték.

Fél évszázadot jelentő események perregtek le az idő homokóráján s a francia kormány tagjai ismét Berlinben vannak. Helyet foglalnak a zöld asztal mellett, hogy megkeressék azokat a módosításokat, amelyek két ellenséges és féltékeny állam hatalmi féltékenységből kioperálják a surlódási felületeket s a hagyományos diplomáciai gyakorlatban mostanáig ismeretlen kenyérérdek szolgálatában kölcsönös áldozatokat hozzanak a nélkülözések szemétdombjára került Európáért és az egész világért.

Fél évszázaddal ezelőtt a berlini kongresszus történelmet diktált. Diktátumát elmosta az idő logikája. A francia miniszterek mai látogatását a történelem és az események vaslogikája hívta életre. Ha a berlini zöld asztal mellett helyet foglaló államférfiak megértik és teljesítik is az idők szellemének parancsát, halvány remény csillanhat nélkülöz és nyomorgó népek millióiban, hogy a világháború üszkéből életre hívott új Európa váza valóban mélyebb értelmet és rendeltetést nyer végre.

Éljen Franciaország, éljen a béke

A francia miniszterek vonata vasárnap reggel 8 óra 40 perckor futott be a Friedrich-strasse pályaudvarra. Fogadásukra a birodalmi kormány részéről Brüning kancellár és Curtius külügyminiszter jelentek meg a pályaudvaron, ahol rajtuk kívül még számos magasrangú tisztviselő és a berlini francia kolónia tagjai gyűltek össze. A kölcsönös üdvözlések után a francia miniszterek autóbá szálltak és az Adlon-szállóba hajtottak.

A pályaudvar bejárata előtt hatalmas néptömeg verődött össze, amely lelkes „Éljen Franciaország, éljen a béke” kiáltásokkal fogadta a francia minisztereket. A tömeg között elvegyült a német birodalmi lobogószövetség, a Reichsbanner számos tagja is, ugyancsak lelkesen éljenzeve Lavalekat.

Brüning kancellár és Curtius külügyminiszter egészen az Adlon-szálló halljáig kísérték a német főváros vendégeit. Ezzel a hivatalos fogadtatás véget ért, de a tömeg továbbra is együtt maradt a szálló homlokzata előtt s olyan lelkesen és kitartóan tüntetett a francia miniszterek mellett, hogy Lavalnak és Briandnak többször is meg kellett jelennie a szálló erkélyén s zsebkendő lobogtatással megköszönni az ünneplést.

Laval és Briand 9 óra után a berlini francia nagykövetségre hajtottak, ahol fél 10 órakor fogadták a francia lapok tudósítóit, a berlini francia kolónia és a német-francia társaság tagjait. Az újságírók előtt Laval miniszter-

elnök nyilatkozott és a következőket mondotta:

— Berlini látogatásunk igen fontos dátum a német-francia kapcsolatok történetében. A két állam szoros együttműködése a bizalom helyreállítása szempontjából elkerülhetetlen. Ha minden ellentétet nem is sikerül ez alkalommal elhárítanunk, ha némely súlyos problémát nem is érinthetünk, azonban mégis lehetséges, hogy gazda-

sági vonatkozásokban azonnal cselekedjünk. A magunk részéről már felajánlottam egy német-francia közös bizottság megalakítását a két ország gazdasági kérdéseinek tüzetes tanulmányozására. Ez a feladat első pillanatra talán csekély jelentőségűnek látszik, ha azonban gyakorlati eredménye ket érünk el, mégis csak a legjobb uton szolgáltuk a közeledés ügyét. A meg-egyezésnek el kell jönnie, mert az egész világ jóléte követeli ezt.

Lelkes köszönet a fogadtatásért

A sajtó képviselőinek és a küldöttségek fogadása után Laval mikrofon elé lépett és rádió útján mondott köszönetet azért a szívélyes és baráti fogadtatásért, amelyben őket a birodalmi kormány és Berlin lakossága részesítette. Közben Briand külügyminiszter Francois Pontet berlini nagykövet kíséretében a louisenstadti temetőbe hajtott és koszorút helyezett Stresemann sírjára. Ezek után a francia miniszterek eleget tettek az udvariassági látogatások kötelezettségének. Laval miniszterelnök 11 óra 50 perckor jelent meg Brüning kancellárnál, ugyanekkor Briand Curtius külügyminiszternél vizitelt. Délután 1 óra 30 perckor Curtius ebédet adott a francia miniszterek tiszteletére.

A francia miniszterek és a német kormány tagjainak tanácskozásai délután fél 4 órakor kezdődtek meg. Megbeszéléseik rendkívül bizalmas jellegűek voltak.

Este Brüning kancellár látta vacsorára a francia minisztereket és a meghívott

méltóságokat. A vacsorán Brüning és Laval mondottak pohárköszöntőket.

Brüning felköszöntőjében a francia miniszterek útjának világpolitikai jelentőségére mutatott rá, majd hangsúlyozta, hogy a gazdasági helyzet gyors közeléplést igényel.

A múlt emléke sok tekintetben elválasztja egymástól Németországot és Franciaországot, a megértés és az együttműködés újat azonban mégis meg kell találni. Laval válaszában arra hivatkozott, hogy az 1878-ban megtartott berlini kongresszus óta francia miniszterek hivatalos minőségben nem jártak a német fővárosban. Majd annak a reményének adott kifejezést, hogy a berlini megbeszélések hamarosan gyakorlati eredményekkel végződnek.

Hangsúlyozta azt is, hogy a francia és német együttműködés az egész világ rendjét és békességét van hivatva szolgálni.

A vacsora elköltése után Laval és Briand fogadták a meghívott vendégeket, s kikkel sokáig szívélyesen elbeszélgettek.

Hindenburg elnök hétfőn fogadta a francia minisztereket

Hétfőn délelőtt Laval és Briand Hindenburg birodalmi elnökkel tettek tisztelő látogatást. Arra a hírre, hogy a francia miniszterek a birodalom elnökénél is megjelennek,

hatalmas tömeg verődött össze az elnöki palota előtt és újból meleg ovációkban részesítették a francia minisztereket.

Jellemző a világsajtó óriási érdeklődésére, hogy erre a látogatásra

150 újságíró és 500 fényképész, valamint filmoperátor jelent meg a palota előtt s a rendőrség nem kis gondot okozott ezeknek az elhelyezése is.

A világsajtó egyébként a legkomolyabb figyelemmel kíséri Lavalék berlini tartózkodásának minden mozzanatát és

látogatásukat a német fővárosban egyhangulag valamennyi világlap történelmi jelentőségének ítéli meg.

A berlini sajtó értesülése szerint a bi-

rodalmi kormány tagjainak és a francia minisztereknek vasárnapi tanácskozásain két fontos kérdésről folytattak beható eszmecserét.

Vasárnap este azokat a módosításokat beszéltek meg, amelyek mellett a Németországnak nyújtott rövidlejáratú francia hitelek hosszulejratuakká változtathatók át, ami a német pénzügyi válságos helyzetében bizonyára óriási megkönnyebbülést eredményez.

Németország és a német-francia-antant gondolata

Laval és Briand berlini útjának második gyakorlati eredménye az, hogy

most már megvalósítják azt a vegyes német-francia bizottságot, amely a két

államot érintő gazdasági és pénzügyi kérdések tanácsadó és irányító szerve lesz.

A határozat értelmében a vegyes-bizottság albizottságai Berlinben, Párisban és Londonban felváltva tartanak tanácskozásokat az aktuális gazdasági problémákról, különös tekintettel a vámkérdésekre és a kartellügyekre.

Laval és Briand berlini látogatása alkalmával az egyik berlini lap megszólaltatta Németország egyik legreakciósebb politikusát, a német katolikus néppárt elnökét: Kaas apátot. Az elfoglaltságáról híres pap-politikus ezúttal feltűnően érdekes nyilatkozatban világította meg a német nép hangulatát, amikor a következőket szögezte le:

— Ha ma népszavazáson kellene dönteni a német-francia közeledés kérdéséről, az egész német nép egyhangúan szavazna le a német-francia antant gondolatát mellett. De hogy ebből az egészséges elképzelésből valóság is lehessen, ahhoz előfeltételként az szükséges, hogy a versaillesi békeszerződés rendelkezéseit sürgősen vegyék a legalaposabb revízió alá.

Egy csángó község hat éves harca nyomorgatója ellen

A jegyző urnak eddig minden sikerült, talán majd most megszabadulnak tőle

Csikszereda, szeptember 28.

Alig egy héttel ezelőtt Gyimesfelsőlok csángó-magyarjai hatalmas küldöttséggel vonultak fel Csikszeredában. Ez a küldöttség magával vitte a szerencsétlen csángó-község egész tragikus sorsát azokban a bélyeges írásokban, feljelentésekben, jegyzőkönyvekben, amelyeket mind a község jegyzője ellen, Nádasdi Neszedva Béla ellen gyűjtött össze. Hat év óta tart az elkeseredett harc a jegyző és a község között és ezalatt a hat esztendő alatt — hogyan is lehetne kételkedni benne? —, állandóan a község húzta a rövidlebbet. Nemcsak azért, mert a jegyző hivatalos ember volt s így birtokában tudta azt a hivatalos hatalmat, amellyel különösen a kisebbségektől lakott területeken olyan könnyű visszaélni, hanem azért is, mert

Nádasdi Neszedva Béla jegyző a minden hájjal megkent svihákok és falunyomorgatók között is első helyen áll, aki a legkormönfontabb gazemberségekkel, a legkihívottabb trükkökkel tudta fosztogatni a hatalma alá adott jámbor csángó népet.

A csalások, visszaélések és erőszakoskodások olyan halmazát követte el, hogy azoknak részletes ismertetése lapoldalakokat foglalna el. Jóformán nincs Gyimesfelsőlokban egyetlen ember, aki valamilyen formában ne esett volna áldozatul a „derék” jegyzőnek.

A csángók türelme sem végtelen. Megpróbálták ők mindent, hogy a falu átkától megszabaduljanak, de kevés sikerrel. És ennek is megvan a maga érthető magyarázata. Nádasdi Neszedva Bélát még Spatar, a híres liberális prefektus ültette a község nyakára. Nem ok és cél nélkül. Ennek a ragyogó emberpéldánynak volt a kötelessége, hogy a választások eredményét a mindenkor kormány javára kikorrigálja. Gyakorlott, szakértő kezekkel dolgozott Nádasdi ezen a téren is.

Csak egyszer történt meg, hogy az ellopott magyarpárti szavazócedulákat a község háza udvarán sietségében eltyogtatta.

Baj ebből sem lett, mert a választások ellen beadott magyarpárti petíciók sorsát viszont a felsőbb hatalmak intézték el kielégítően. Nádasdi megmentette a maga, a főbíró és a prefektus becsületét.

Ezért nem folytattak le ellene eddig egyetlen egy eljárást sem, holott a csángók tömegesen küldték feljelentéseiket a főbíróhoz. „Majd intézkedem” — ígérte a szép vízi főbíró, — de a följelentéseket még csak nem is iktatta, nehogy valami hivatalos nyomuk legyen.

Megnyílt! Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST CALEA GRIVITEI 143.
(a Gara de Nord mellett)

Egyágyas szobák 80–90 lejig, kétágyas szobák 110–120 lejig. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás

A tisztviselő és utazó uraknak kedvezmény.

A Jorga-rezsimet megelőző időkben, a mikor a megyének választott magyar alispánja volt, a csángók reménykedni kezdtek. A magyar alispán ennek az évnek májusában több napig tartó vizsgálatot vezetett le, amelynek a során a súlyosabbnál-súlyosabb visszaélések tömegét állapította meg. Nádasdi-Neszedva is megrémült és sietett az illetékes körök tudomására hozni, hogy gyönyörű medvébőrei és kitömött madarai vannak, a melyekkel szívesen ajándékozza meg azokat, akik igényt tartanak rá. Valósággal megütközött, amikor a felajánlott ajándékok senkinek sem kellettek, a hivatalos eljárás azonban tovább folyt ellene.

Jól megérdemelt sorsát azonban ezúttal is elkerülte. Váratlanul jött a rezsimváltozás és jött a királyi dekrétum, amely

Cezianu párisi követ látogatása Maniunál

Bukarest, szeptember 28.

A fővárosba érkezett hírek szerint Dinu Cezianu párisi követ, aki néhány hét óta itt-hon tartózkodik, vasárnap délután fölkereste a Badacsonyban tartózkodó Maniut, akivel hat órás tanácskozást folytatott le.

Dinu Cezianu a nemzeti parasztpárt tagja volt és a nemzeti parasztpárti kormány is állította arra a diplomáciai posztra, amelyet most betölt. Diplomata volta természetesen

lehetetlenné teszi az aktív pártpolitikát s így a mostani kormányt szolgálja. Maniunál tett látogatása éppen ezért sok és különféle kommentálásra adhat alkalmat, amelyek közül a legvalószínűbb az, hogy Dinu Cezianu a kormány megbízásából ugyan, de a maga hajlama szerint is azért tett látogatást Maniunál, hogy a nemzeti parasztpárt mindmáig tényleges irányítója, Maniu, fekézze le azt a mozgalmat, amit Boila Romulus és Dan Sever akkora vehemenciával indítottak utnak.

Személyi sérelemből alkotmányosságért

Elkobozták a temesvári Déli Hírlapot, mert részletesen ismertette Bocu Sever beszédét, amelyben Jorgát támadta

Temesvár, szeptember 28.

Most már másodikszor történik, tehát minden jel arra vall, hogy rövidesen rendszer lesz belőle. Éppenugy, ahogyan rendszerré vált a liberális uralom, majd a nemzeti-parasztpárti uralom végén is. Ha a kormányok helyzete gyengül, vagy éppen meggyengül, elő az elvakult terrorral, még az alkotmányban biztosított sajtószabadság legdurvább megsértése árán is. Ha a kormány dühös, akkor nincs alkotmány és nincs sajtószabadság!

Nemrégiben Jorga kormánya Bocu Sever „Vestul” című lapját koboztatta el Temesváron, csak azért, mert a lap olyasmiket írt, ami a rendkívül ingerlékeny Jorgának nem tetszett. Ugyanakkor megvásárolta szállították be a rendőrségre a szerkesztőség egyik tagját is, a szerkesztőség helyiséget pedig feldúlták a nyomda szedését összezavarták. Ház kutatás címén.

Most, hétfőn délelőtt a „Déli Hírlap” legfrissebb számát kobozták el.

Ennek a lapnak a szerkesztője nem Bocu Sever, akire Jorga és kormánya

annyira haragszik.

Az elkobzott lapszám azonban Bocu Severnek, a nemzeti parasztpárt temesvári tagozati gyűlésén elhangzott beszédét hozta ki részletesen.

Ez a beszéd bátor beszéd volt, de távolról sem vakmerő. Bátor beszéd volt azért, mert nyíltan megmondotta a maga véleményét, de nem volt vakmerő, mert nem mert érinteni lényeges kérdéseket. Csak a Jorga személyét támadta, csak a Jorga személyét kritizálta hangfőgő nélkül.

Jorgáról azonban szépitgetés nélkül nyilatkozott meg Bocu Sever. Lerántotta ugyanis, mint politikust és lerántotta ugyanis, min történetnemtudóst. Ezt írta meg, kötelességéhez híven, temesvári lapjárunk. És ezért koboztatta el Jorga a kérdéses lapszámot. Tehát ott tartunk már, hogy ez az ingerlékeny és betegesen hiu miniszterelnök már a személyi sérelmekből is országos ügyet csinál? És azzal torolja meg a személyen esett sérelmet, hogy megsérti az alkotmányt és a sajtószabadságot? Ez már több a soknál, ez már a miniszterelnöki betegségnek olyan tultengése, amiről óvni kell a romániai politikai életet.

Bia-Torbágy és a csehországi községi választások

Prága, szeptember 28.

A községi választásokról a belügyminisztériumba beérkezett jelentések szerint semmiféle eltolódás balfelé nem történt. Az újságok azt hiszik, hogy a kommunistaelles hangulatot a bia-torbágyi merénylet váltotta ki.

Autóból revolverrel le akartak löni egy volt szenátort

Bazargic, szeptember 28.

Csütörtök este tíz óra után a Regele Carol utcában merényletet követtek el Penkov volt bolgár szenátor ellen. A nagy autó teljes sebességgel rohogott el az utca ama részén, ahol Penkov lakik, s egy utasa revolverrel belőtt a volt szenátor lakásának az ablakán, de senkit sem talált. Ezt a Stefanov megöletése után második merényletet valószínűleg bolgárok követték el bosszúból, mivel Penkov nemrég belépett a román nemzeti-parasztpártba, amit árulásnak tartanak.

Felekezeket harca a Vitéz Mihály-mauzoleumának felszentelése körül

Bukarest, szeptember 28.

Az orthodox és a görögkatolikus püspökök között súlyos konfliktus támadt amiatt, hogy az Aranyosgyéresen Vitéz Mihály emlékére felállított mauzoleum felszentelését melyik felekezet papsága végezze. Aranyosgyéresen ugyanis görögkeletiek és görögkatolikusok csaknem egyenlő számban élnek. A felszenteléshez való jogot mindkét felekezet püspöke magának követeli, s az összeütközés már olyan élessé vált, s a felek oly makacsul ragaszkodnak álláspontjukhoz, hogy az egymással való érintkezést is megszüntették.

A bukaresti lapok azt a felfogást vallják, hogy ez esetben az orthodoxokat illeti meg a felszentelés joga, mivel Vitéz Mihály maga is görögkeleti volt.

Sikkasztás a szatmári rendőrségen

Szatmár, szeptember hó 28.

A szatmári törvényszék vizsgálóbírója vizsgálatot rendelt el a rendőrkvesztura irodaigazgatója, Pintea Romulusz, rendőrtiszt ellen. A vizsgálatra egy feljelentés adott okot, amely arról számolt be, hogy a szatmári rendőrlégénység júliusban azért nem kapott fizetést, mert a kiutalt összegeket Pintea elsikkasztotta.

A vizsgálóbíró utasítására rovincsolást végeztek a kvesztura irodaigazgatójának hivatalában s rövidesen megállapították, hogy 106.000 lej hiány mutatkozik a hivatalos pénzekben. Minthogy a rovincsolás lesújtó eredménye igazolni látszott a Pintea ellen felhozott vádat, a vizsgálóbíró elrendelte a rendőrtiszt letartóztatását. A törvényszék vádtanácsa ma délután dönt a vizsgálati fogság elrendeléséről, vagy Pintea szabadlábra való helyezése felől.

Pintea a nemzeti parasztpárti rezsim alatt került a szatmári rendőrséghez.

Lupu kormánybuktató akcióba kezdett

A Lupu-párt szenvedélyes programja:

Általános moratórium, adócsökkentés, a paraszti vagyon védelme és kelet-európai agrár-ánian

Bukarest, szeptember 28.

A belpolitikai érdeklődés középpontjában a két-két pártfőnök találkaja áll: az egyik találka Maniu és Bratianu György, a másik most vasárnap Averescu marsall és Lupu között zajlott le.

Ezeknek a megbeszéléseknek a lényegéről nem sok szivárgott ki, azonban bizonyos, hogy a belpolitikai nagyságok elsősorban a pártok közös ellenzéki felvonulása felől tárgyaltak. A jelenlegi helyzet ugyanis szinte parancsolólag szükségessé teszi az erők újra csoportosítását. Amikor Titulescu kormányalakítási kísérlete megbukott és Jorga vette át a hatalmat, akkor a politikai pártok jelentős nyugalommal nézték ezt az új fordulatot, mert meg voltak győződve arról, hogy a Jorga-Argetoianu formáció mely a párt nélküli kormányzás jelszavával került úralomra, csak rövid ideig tartó kísérlet lehet.

Ez a remény azonban elhibázottnak mutatkozott. Legalább is jelenleg olyan a situáció, hogy Jorgának közeli távozásával nem lehet számolni.

Igy a párt nélküli kormányzás gondolata a győzelem nyergében ül. A politikai pártok, melyek ezt a gondolatot képtelenségnek bélyegezték, ugyszólván elszigetelődtek. Ilyen körülmények között természetesen, hogy a pártok közös akciót látnak szükségesnek a párt nélküliség ellen, hogy megbuktathassák a kormányt és a politikai életet visszatérítsék a pártkormányzás sinpárjára.

A Maniu-Bratianu György és az Averescu-Lupu találka az első kísérleteket jelentik a közös pártakció megteremtésére.

LUPU ÉS AVERESCU KÖZÖS FRONTON

Ujszerűségénél fogva a közvélemény most inkább Averescu és Lupu tanácskozásával foglalkozik, mely vasárnap este történt meg Turnu Severinben. A két pártfőnök hosszas beszélgetése után Lupu a következő nyilatkozatot tette a sajtónak:

— Az ország súlyos helyzetével kapcsolatban, melyről a mai kormányzat még csak távolról sem akar tudomást venni, szükségesnek láttam a felelős politikai pártok vezetőivel érintkezést keresni acélból, hogy közljem velük nézeteimet a politikai helyzetről és a helyesnek tartott megoldási módokról. Céлом: az összes erők összeműködését megteremtteni, hogy így megmentsük az országot a fenyegető katasztrófától.

— Tárgyalásaim sorát a legidősebb és legtekintélyesebb pártfőnökkel, Averescu marsallal nyitottam meg.

— Megbeszélésünk eredményét nem közölhetem, azonban leszögezem, hogy a politikai helyzetről való nézeteink egyeznek.

— Nyilatkozata további során Lupu hangsúlyozta, hogy a kelet-európai országok részvételével egy

agrár-ántantot tervez.

az agrár-törvényhozást pedig a ma Bulgáriában érvényben levő s oly hasznosnak mutakozó rendszer szerint szeretné átformálni.

Lupu általános moratóriumot kér

Természetesen problematikus az is, hogy miféle program az, amelyben Averescu marsall és Lupu megegyeznek? Egyelőre csak következtetni lehet, mégpedig Lupuék legutóbbi, Plenitán tartott gyűlésének a határozataiból, melyek a következő követeléseket formulálták meg:

1. Általános, egy évi időtartamra szóló moratórium az összes adósságokra, míg az új agrártörvényhozás munkája befejeződik.

2. A paraszti vagyon (családi vagyon) védelméről szóló törvény sürgős megszavazása.

3. Az adókievitések arányosítása az ország jelenlegi jövedelmeihez, ezen adókra alapozott költségvetés által. Más szóval: szegényes költségvetést a szegény országnak.

4. A bankjegyforgalom növelése, hogy így megelénküljön az ország ke-

reskedelmi élete. Példát erre Anglia szolgáltatott.

Ezek az intézkedések, mondja a határozati javaslat, megoldanák az agrár-adósságok kérdését is.

Programm, mint látható, itt is, ott is, bőven akad. Csak kormányzati lehetőség kevés.

TITULESCU ÉS A NEMZETI-PARASZTPÁRT

Eppen a pártok elszigetelt helyzetéből következik az, hogy ahány politikai cso-

port, mindannyi ravasz próbálkozásokot végez Titulescu körül, aki a jövő hó közepén állítólag visszatér az országba. Titulescu rendkívüli személyi súlya bizonyára alkalmas volna arra, hogy megduplázza bármely párt átütő erejét, különösképpen a nemzeti parasztpártét, melyhez egyrészt eszmeileg is legközelebb áll, másrészt megoldaná a párt szinte már állandósuló elnök-problémáját.

Ismeretes, hogy a nemzeti-parasztpárt részéről már többször is kísérletet tettek

Wang kínai külügyminisztert véresre verték a nankingi egyetem tüntető hallgatói

Kína visszautasította a japán kormány indítványát

London, szeptember 28.

Tokiói jelentések arról adnak hírt, hogy a japán kormány újabb flotta egységeket küldött ki a nagyobb kínai kikötőkbe a japán alattvalók védelmére. A nankingi jelentések alapján

most már biztosra vehető, hogy a japán-kínai konfliktus külső beavatkozás nélkül elsimítani nem lehet, mert a nankingi kormány visszautasította Japánnak azt az ajánlatát, hogy vegyes japán-kínai bizottságot küldjenek ki Mandzsuriába.

A kínai kormány egyúttal sajnálkozását fejezi ki azért, mert a Népszövetség nem

védhette meg tekintélyét Japánnal szemben.

A legújabb jelentések szerint

Nankingban az egyetemi hallgatók zánok tüntetést rendeztek a kormány ellen.

A diákok egy csoportja behatolt a külügyminisztérium épületébe, ahol Wang külügyminisztert megtámadták és véresre verték.

A támadás oka az volt, hogy a diákok megítélése szerint Wang erélytelen magatartása miatt hiúsult meg a Népszövetség tanácsának intervenciója a japán-kínai konfliktus elsimítása körül.

Ismét ég a moreni szonda

Vasárnap éjszaka újra lángkapott a nemrégiben kialudt petróleum-kut

Moreni, szeptember 28.

Alig tíz napja csak, hogy Románia világszenzációt adott a sajtónak. A két és fél év óta állandóan lángoló moreni 160

számu szonda váratlanul kialudt. A hírek akkor arról számoltak be, hogy az „örökfáklya” hirtelen szeszélye még az oltási munkálatokat vezénylő két amerikai mérnököt is meglepte. Kindley és Shopp mérnök urak azonban hamarosan felalálták magukat s rövidesen erőteljesen bizonygatták, hogy a szonda kialvása távolról sem volt olyan váratlan, ellen-

ben mindenképpen az ő munkájuk eredménye volt, bár a konok tűz végleges ki-merülését ők is későbbre várták néhány nappal. Mindenesetre jobb hamarabb, mint később, vagy egyáltalában soha s éppen ezért ragaszkodnak ahoz a kitiizött jutalomhoz, amit most még a szondatulajdonos Romano-Amerikana is el akar vitatni tőlük.

A jutalomra való illetékesség, vagy illetéktelenség kérdése még nem dőlt el teljesen. A petróleumcég, amely amugyis milliárdokat vesztett, most le szeretett volna alkudni néhány milliót a kitiizött jutalomból. A mérnökök azonban kitarítottak követeléseik mellett s ki tudja mire vezethetett volna még ez a nagyszerű vita, ha

a „szeszélyes” szonda most váratlanul, még sokkal váratlanabban, mint ahogyan kialudt, hirtelen tárgytalanná tette a további vitát azzal, hogy újból — meggyulladt.

Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka, pontosan egy óra harminc perckor történt ez az újabb szenzáció.

A szonda szája, amelyből bőségesen ömlöttek ki a gázok, hirtelen újra fénytlen kezdett.

A lángok most nem csaptak föl olyan magasra, mint eddig tették, de az égés ténye letagadhatatlan s igazán csak napok, vagy talán órák kérdése, hogy a jelek szerint ereje teljében levő gázokádó szonda újra a régi pompájában ragyogjon.

Az újabb kigyulladás okát még a szak-

Titulescunak a pártfőnöki tisztségre való megnyerésére. Titulescu minden kísérletnél elutasító magatartást tanusított. A legutóbbi próbálkozásnál — néhány nappal ezelőt — a következő feleletet adta: — Elvben nem vagyok a pártelnökség ellen, különösen egy olyan párttal kapcsolatban, mely az új területeknek a politikai életbe való bekapcsolódását képviseli. Azonban semmiesetre sem fogadok el egy olyan pártelnökséget, ahol a tisztségre nem kívánnak egyhangulag. Az erdélyiek, akik a nemzeti-parasztpárt legérdekesebb eleme, Maniut kívánják. Ez a tény a pártfőnökség vállalása esetén máris ellentéteket váltana ki az erdélyi szárny és közötttem.

AZ UDVAR BUKARESTBEN

A királyi udvar október 15-től kezdve Szinajából Bukarestbe teszi át székhelyét.

A király Miklós herceget a Vitéz Mihály-testőrezred tiszteletbeli parancsnokává nevezte ki.

Mária özevgy királyné vasárnap éjszaka visszatért Bukarestbe, míg Miklós herceg hétfőn reggel repülőgépen Galacba utazott.

értők sem tudták eddig megállapítani. A találgatások úgy magyarázzák a jelenséget, hogy azt az alagutat, amelyen megelőzőleg elvezették a feltörő gázokat s amelynek következtében a szondaüregben keletkezett földomlás eloltotta a tüzet, most valami eltorlaszolta, mire a kifelé igyekvő gázok újra a szonda száját ostromolták meg.

A szondából gázok, olaj és víz vegyesen törnek föl. A gázfellörés annyira erős, hogy köveket és földomladékokat sodor magával.

Tekintettel arra, hogy az erős gázfeltörés indokoltá teszi a legnagyobb óvatosságot, a vállalat igazgatósága körültekintő intézkedéseket fogantatott, nehogy az esetleges erősebb robbanás, vagy földomlás emberéleteket követeljen áldozatul.

Rejtélyes halál

egy német arisztokrata kastélyában

Berlin, szeptember 28.

A berlini rendőrfőnökség bünygyi osztálya

rendkívül titokzatos haláleset rejtélyének kibogozására kapott megbízást.

A büntény Berlin közelében, egy közismert arisztokrata kastélyában játszódott le s

minden jel arra mutat, hogy a nyomozás sikere esetén az utóbbi évek egyik legraffináltabb gyilkosságának indító rugóit és rejtélyes eszközeit leplezik le a nyilvánosság előtt.

A titokzatos eset középpontjában Raase báró halála áll. A bárót ugyanis Berlin közelében lévő kastélyában holtan találták. Raase báró hirtelen halt meg, s a tragikus eset előtt olyan betegségnek semmiféle jele sem mutatkozott rajta, amely váratlan pusztulását megmagyarázta volna. Eppen ezért a hatóságok elrendelték a haláleset körülményeinek közelebbi vizsgálatát. A nyomozás során megállapították, hogy

külsőrozsák nem látható a báró holttestén, de ezzel szemben a természetes halál, például a szívszélhűdés jellegzetességeit sem sikerült a boncolás alkalmával megtalálni.

Minden jel arra mutatott, hogy Raase bárót eltették láb alól, még pedig olyan ismeretlen méreg segítségével, amely gyorsan végez a kiszemelt áldozattal és semmiféle nyomot nem hagy a szervezetben. A hatóságok gyanúját alátámasztja egy igen érdekes körülmény, amely megmagyarázni látszik Raase báró hirtelen halálát. A báró úgy halt meg, hogy vagyona egy korábbiól szóló végrendelet rendelkezései szerint magántitkárára, Bildstein kapitányra szállt.

A német arisztokratát meleg és benső barátság fűzte titkárához, akinek szolgálatait azzal akarta meghálálni, hogy vagyonát rája hagyományozta.

A nyomozás során rendkívül érdekes dolgokat derítettek ki Bildstein kapitányról, akinek multja annyira zavaros, hogy egy érdekes, bűnygyi regényhez bőven szolgáltathatna adatokat. A romantikus multtal rendelkező

Bildstein kapitány többek között tevékeny és igen használható tagja volt egy nemzetközi kokaincsempész társaságnak

s most valószínűnek tartják, hogy multjának ebben a szakaszában juthatott ahhoz a rejtélyes hatású méreghez, amely Raase bárót átesítette a másvilágra és őt magát a hagyatéka örökösévé tette.

Telefon 145 **Redoute Mozgó** BRASSÓ

Ma, hétfőn zsufolt házak mellett bemutatott

„RANGO” A dzsungel, az állatvilág éposza.

Schoedsack világhírű rendező és kutató grandiozus filmje meg ma 4 előadásban 3, 5, 7 és 9 órakor) rendes helyárak mellett. — Tanuló ifjúságnak élvezetes és tanulságos látványt nyújt ez a grandiozus film, amelyre a szűlők figyelmét is felhívjuk

Előzőleg: „Lovasmérkőzés”, HetiHíradó és Micky-Maus.

Figyelem! **„OPERNEDOUTE”** Ez lesz a következő műsorunk,

a melyet Nyugateurópa sajtója egyhanguan a legjobb filmnek ismert el. — A film egyébként július 27-ike óta, szédületes sikerrel Berlin legnagyobb premier-mozgóiban a Capitolban.

Minden dohányzónak iher fogat és tisztla légzést biztosít a

Aki a dohányzás hatását ismeri, tudja, hogy milyen nehéz a fogak sárgulását megakadályozni és eltüntetni. PEBECO az erősítő sóiban tartalmazza azt a hatásos anyagot, ami minden dohányzónak megtartja fehér fogait.

Kapható tisztla cin-tubusokban,
20 és 32 Lei-ért.

PEBECO

FOGPASZTA

Konszolidáció a határon ökölkel, bottal, bikacsökkel

A kerítés, a pincér, a munkanélküli, a parasztlégény
nagyon szomorú történet

Nagyvárad, szeptember 28.

Megalázott és megszorított emberek járnak-kelnek mindenfelé az országban. Bágyadtan és bélyeggel a testükön keresik az igazságot s van, aki szép csöndesen elmegy, eltakarodik az utból, mint a bályoki parasztlégény.

Csak legutóbb tett nyílt üzenetet közzé Dumitrescu tábornok, a csendőrség főparancsnoka és ebben emberségre oktatta a falvak nagy hatalmu basáit. Egy-

ben felhívta a lakosságot, hogy ahol atrocitások történnek, hozzák azonnal a tudomására és repülőgépen megjelenik a helyszínen.

Dumitrescu tábornok üzenetének most lesz az aranypróbája a biharmegyei Bályok községben. A bályoki titokzatos akasztást Hegedűs Nándor országgyűlési képviselő hozta Ghica Biharvármegye prefektusa tudomására, miután a falu lakói küldöttséget menesztettek hozzá.

Bályokon a csendőrlaktanya fogházában felakasztva találták Kovács Józsefet,

Kovács Ferenc földmives fiatal legényfiát. Kovácsot reggel vitték be a csendőrök és délután értesítette a csendőrök a szülőket, hogy

menjenek a fiuk holttestéért, mert felakasztotta magát a fogdában.

Kovács egy pár száz lejes lopásnak volt a gyanúsítottja. Ha csakugyan ő követte volna el, — bár a gyanu nem is háromolhatott rá, — 2-3 napi fogházat kapott volna érte. És meghalt a nyomozás első stádiumában. A bályoki csendőrök ügyetlenek voltak, hibáztak. Elragadták magukat és holtraverték a szegény parasztfiút, holott általában csak félholt-ra szokás verni a gyanúsítottakat. Pedig a mondas is azt tartja, hogy mindenki gyanus, aki él.

Kovács Józsefnek Bályokon előbb meg kellett halnia, hogy a gyanu elterelődjön róla.

Bályok történetesen a Ghica hercegi uradalom középpontja. És Ghica ma a prefektus. Ennélfogva komoly nyomozás indult meg, hogy

mi történt a bályoki csendőrkaszárnyában?

A prefektus maga ment ki, hogy exhumáltassa a holttestet és maga vezeti eddig a vizsgálatot, amely átkerül Dumitrescu tábornok kezébe, ha a csendőrség parancsnoka valóban komolyan fogta fel kiáltványát és begyújt a repülőgéphe, hogy a helyszínen teremjen.

Ez történik a vidéken a paraszttal. Talán a városban, ahol több a figyelőszem, lássuk, más-e a helyzet?

A trágya melegével gyógyítja összelört derekát a kórházi kerítés

Vincsilla György, a nagyváradi kórháznak volt a kertésze, amíg áprilisban el nem bocsátották. Azóta abból él, hogy uriházak virágágyait ápolja.

A kórházban hónapokkal azután, hogy Vincsilla nincs ott, eltűnt egy bezárt fiokból 9000 lej. Nosza, ki a gyanus? Gyanus Vincsilla, hátha a besteletke belopózkodott és ő huzta ki abból a fiokból a pénzt, — néhány perc alatt —, amelyben sohasem szokott máskor pénz állani és amely be volt zárva. Előkeríteni és a csendőrségre felvinni Vincsillát néhány óra kérdése volt.

Néhány órára volt szüksége a derék nyomozóknak ahhoz is, hogy a gyöngy apró emberkét guzsba kössék és felfűzzék egy rudra, amelyen a csüngő ember talpát finoman el lehet verni verdegélni, amíg el nem ájul.

Régi recept ez és sokan kitapasztalták már.

Az ájult embert felocsolják ilyenkor, aztán lehet előlről kezdeni. Vincsilla György ordított, sirt, könyörgött. Az öcsémnél a kaszárnyában voltam, amikor a lopás történt, mondotta, kérdezzék meg tőlük. De nem kérdezték meg csak — három nap múlva.

Most Vincsilla vért köp és éjszakánként trágyadombokon alszik.

A NEVETSÉGES NÉPSZÖVETSEG

Helene Vacarescu, a költő egy új világhá- boru atmoszférájában

Mit csinálnak Genfben, amikor az egész világ zokog

Genf, szeptember 28.

Vajjon mit csinál Genf, amikor újból embervér folyik és a tömegek elégedetlensége szinte csúcspontját érte el? Akármilyen távol van is Genf Mukdentől, a Népszövetség sorsa mégis Mandzsuriában dől el. Ha a gyöngye összetételű tanács, amelyben valamennyi nagyhatalmat, a második garnitúra képviselői, a Conseilban helyet foglaló Japán militarizmusával szemben nem tudja megvédeni a világbékét, egyszersmindkorra keresztet vehetünk a világbékére és annak minden intézményére.

Pedig úgy látjuk, mintha a Népszövetség még e súlyos pillanatokban inkább kesztyűs kézzel, mint igazi energiával nyúlna hozzá a tagadhatatlanul kényes háborus konfliktus eliminálásához. Kicsé operettszerű volt este a titkos ülés Sir Eric Drummond főtitkár hivatalában. Az élesen tanácskozó hadvezérkar hangulatát élénken festették alá a japánok, akiket csak úgy rágott a sárga irigység, amiért a közhangulat a kínaiak pártjára kelt.

Távíratok kérelem a japán kormányhoz

Sereglenek az emeletről a delegátusok. Sir Eric Drummond olyan titokzatosan mosolyog, mint egy szfinx. Miután a tanácsülésen résztvevő kormánykiküldött urak teljes diszkréciót fogadtak, egy negyedórása se telik és az egész épületben ismerik már a határozatokat. Ez úgy szól, hogy Mr. Joshizawa (nem tévesztendő össze Josivarával), szíves hozzájárulásával távíratilag megkérde a japán kormányt, hogy beleegyeznek-e abba, hogy a Népszövetség bizottságot küldjön ki Mandzsuriába a helyszíni szemle megtartására.

Várták a japán-kínai konfliktus nyílt-színi jelenetét. De azok az ujoanán idese-reglett újságírók, akik egy rendkívüli háborus konfliktus diplomáciai összetűzésének izgalmainál reméltek asszisztálni, alaposan csalódtak.

Mindenekelőtt Magyarország pénzügyi helyzete került szóba.

Ezután fellépett az emelvényre Alejandro Lerroux spanyol külügyminiszter, a tanács elnöke és szegény, előszedve minden francia nyelvtudását, a „nyilvánosság megnyugtatóására” azt a kijelentést tette, hogy a Népszövetség nem fogja elmergesedni hagyni a mandzsuri háborúskodást.

Az elképzelt ágyufüstöt egyszerre édes

A csiki kereskedők beszüntették a hitelezést

A mai gazdasági viszonyokra rendkívül jellemző közös határozatot hoztak a csikszeredei szövet és rövidáru kereskedők. Kimondták, hogy ezentúl nem hiteleznek senkinek, mert eddigi kihitelezéseiket sem tudják behajtani. A kereskedők álláspontja természetesen érthető, viszont a helyzet az, hogy készpénzzel ma már senki sem rendelkezik és így a határozat eredménye a teljes üzleti pangás lesz.

— Öregasszonyok javallták, — mondja, — mert nagyon összetörték a derekamat. Derékfájásra legjobb a trágyadomb vagy a Félix-fürdő. De pénzem ahhoz, hogy megfürödjek, honnan lenne, amikor az uriasasszonyok, akikhez évek óta járok, most kiutasítanak, félnek a lakásukba beengedni, hogy tőlük is lopni fogok.

— Mit csináljak? — sirja el magát a kertész, — mitévő legyek Uramisten? A sort még nem fejeztük be. Van Nagy-

váradon egy Jonescu nevű komiszár Szadista, ezt mindenki tudja róla. Régi hivatali beosztását elvették tőle, hogy ne legyen alkalma mindenkit összeverni. Betették a bejelentőhivatalhoz. Most ott veri a feleket össze.

Egy Szentkirályi Endre nevű állásnélküli pincért a menyasszonya jelenlétében szólnélkül összepofozott.

Másnap a piacon egy gyümölcsvásárló járt rosszul, aki véletlenül a mindenható komiszár mellé került a sátor elé. Szabó Józsefnek hívják a szerencsétlent, 27 éves és természetesen nincs munkája. Egy pár lejeért néhány szem gyümölccsel akarta elütni a kínzó éhségét. S a sorsharag ráuszította Jonescu komiszárt.

— Mit piszkálsz itt a kezem alatt, — ordította a következő pillanatban

már csattogtak a pofonok, hullottak az ütlegek,

az atléta termetű, rabiátus komiszár csépelte a vézna kiéhezett munkanélkülit. Összecsődlát a tömeg és a véletlen arra vitte Ghica prefektust. Az autó nem haladhatott a tömegben tovább és

a prefektus személyesen győződött meg róla, hogy Jonescu komiszár megérett arra, hogy végleg elengedje azt a hatalmát, amit hivatali állása ad neki.

Jonescuról hivatalos jelentések fekszenek a prefektusok íróasztalain. S egy Jonescuvall minden valószínűség szerint kevesebb lesz.

Ezért is hála neked Prefektus.

lottakból összesűrítve egymás mellé iktatok egy-egy mondatot.

Mr. Dekien Toung, Kina bécsi követe így szólt:

— Azt hiszem, ha a Népszövetség nem tud a véreink megmentésére és a béke biztosítására sürgős és erőlyes rendszá-lyokat foganatosítani, elkerülhetetlen az új világháború!

A japán delegáció rózsásabb színekben látja a világot. Vicomte Motono követ-ségi titkár, mikor azt kérdeztem, vajjon alávettnek-e magukat a japánok a Népszövetség kedvezőtlen döntésének, ravsul mosolygott:

— De kérem, itt Európában egyáltalán nem tudják, hogy mi történik nálunk Mandzsuriában. Mi nem léptünk át semmiféle határt, egyszerűen ott állunk Kina kellős-közepében, együtt dolgozunk azokkal a kínai hatóságokkal, akik nem menekültek el az ötszáz japán katonától és legszembetűnőbb meggyőződésünk szerint kébében fogjuk elintézni az affért a Népszövetség szíves közreműködése nélkül...

Lehet, hogy egy harmadik ország meg-invitalja őket egy kedélyes estélyre és a két haragos fél békét köt. A japánoknak kellene elengedni előbb a kínaiak ropfját...

SEIDNER IMKE.

A grafológia fontossága:

Anyák és gyermekek részére
a gyermeklélek, bezárt világ. Gyermekekarakter, tehetség megnyilatkozik már a gyermekirásban.

Pályaválasztó ifjúság részére
helyes utmutatás az egyéni érvénysülést elősegítő pályaválasztásra.

PITHYA PSYCHO-GRAPHOLOGUS
fogad 11-1 és 4-7. Brassó, Kórház-utca 49. I. Telefon 242.

„Az ember sorsa írásában van”

PITHYA
psycho-graphologus

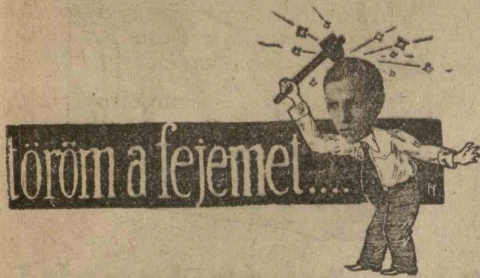
az egyén kézírásából megmondja sors-problémáját — Csak néhány napig Brassóban. — Fogad 11-1 és 4-7. Kórház-utca 49 I. Telefon 242.

A grafológia fontossága:

Üzletemberek részére
kivezető út minden dilemmából. Üzletársak alkalmazottak, peret/entelek, családtagok kézírása elhozandó

Házastársak és jegyesek részére
a lelki és szexuális harmonia titkába rejlik minden házassági probléma megoldása

PITHYA psycho-graphologus
fogad 11-1 és 4-7. Brassó, Kórház-utca 49 I. Telefon 242.

ŐSZI KÖRKERDÉS

(Az őszt nemrég boncolgálni kezdtem)
 (Mint, kit a problémák megrohannak)
 (Néhány egyéntől hát megkérdeztem:)
 (Az ősztől mily péleménnyel vannak?)
 (Ha az ősz szép, megvigasztalodom!)
 (Szólt egy aggszűz, mely sóhajtott)
 (Péve —)
 (Magam is szép vagyok ilyen módon)
 (Hervadozom, ki tudja, hány ével?)
 (Mit nekem, ha zordon varju károg?)
 (Szólt egy megcsalt házassamber)
 (Böszül —)
 (Ném, mindig tavasz után sóvárog)
 (S az én fejem ettől egyre öszül!)
 (Szerkesztőnkől firtattam kutató,)
 (Hogy hatnak rá a bus őszi szelek?)
 (Lám! — szólt papírkosárra mutat-)
 (Da —)
 (Nálam folyton hullnak a levelek!)
 (NEMES FERENC)

— NOVEMBER TIZENÖTÖDIKÉRE HÍV-
 JAK ÖSSZE A PARLAMENTET. Bukarestből
 jelentik: A legutóbbi minisztertanács, amint
 a fővárosi lapok jelentik, akképpen határo-
 zott, hogy a parlamentet csak november 15-
 ére fogják összehívni.

— SZERENCSESEN HAZAERKEZETI
 DÉLAMERIKÁBÓL A ZEPPELIN. Berlinből
 jelentik: A Graf Zeppelin léghajó délameri-
 kai útjából ma délelőtt háromnegyed 10 óra-
 kor szerencsén, sértetlenül visszaérkezett
 Friedrichshafenbe.

— MÁTÓL KEZDVE FUTIK A VONATO-
 KAT. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigaz-
 gatója a beállt hideg időre való tekintettel
 elrendelte, hogy mától fogva rendszeresen
 fűtsék a vonatokat.

— OLTEANU BRASSÓI HADTESTPA-
 RANCSONK ELŐLEPTETÉSE. A brassói öb-
 dik hadtest népszerű parancsnoka, Olteanu
 Marcel altábornagy, felsőbb rendeleire Bu-
 karestbe távozik, ahol hadseregfelügyelő lesz.
 Helyébe Florescu János altábornagy, az is-
 maili hadosztály volt parancsnoka kerül.

— A BRASSÓI VONÓSNÉGYES MÁRIA
 KIRALYNÉ ELŐTT JÁTSZOTT SZINAJÁ-
 BAN. Mária királyné első udvarhölgyének,
 Procopiu asszonynak meghívására a brassói
 Bobescu-Weinberger-Biemel-Moldrik vo-
 nósnégyes szombaton délután hangversenyt
 adott a szinajai Pelisor-kastélyban Mária ki-
 rályné és a meghívott előkelőségek előtt. —
 Műsorukon Schubert D-mol vonósnégyese (A
 halál és a leány) szerepelt. A kiváló brassói
 vonósnégyes kiforrott játéka Mária királyné
 legnagyobb tetszését váltotta ki és minden
 télt után elismerését fejezte ki az előadó-
 művészeknek. Ráadásul Dvorak F-dur vonó-
 snégyesének két tételét játszották el. A hang-
 versenyen Mária királynén kívül a meghívott
 előkelőségek között részt vett Argetoianu
 pénzügyminiszter felesége, Cesianu párisi kö-
 vet, Cogalniceanu asszony, Cantemir herce-
 gné. A hangverseny befejezése után Procopiu
 asszony a vonósnégyes tagjainak átnyújtotta
 Mária királyné aláírással és dátummal ellá-
 tott fényképét, majd a királyné adjutánsa
 újabb hangversenyre hívta meg őket Bu-
 karestbe, a cotroceni királyi palotába. Ez alka-
 lommal Mária királyné kívánságára Beetho-
 ven Rasumovsky-vonósnégyesét is el kell já-
 szaniok. A cotroceni palotában rendezendő
 hangverseny után a Bobescu-vonósnégyes
 még egy hangversenyt ad Bukarestben, a
 Fundatia Carol termében. A hangverseny
 védnökségét Mária királyné vállalta.

— SZALONTAI HÍREK. Tudósítónk jelen-
 ti: Az Iparos Dalegyelet, amely a kolozsvári
 országos dalosversenyen egy arany és egy
 bronzérmét szerzett, külön ünnepély kereté-
 ben ezüstérmeket oszt ki 10 évnél hosszabb
 idő óta tevékenykedő tagjai között. — Popo-

Az északi államok érzik legjobban a fontválságot

**Svédország és Norvégia radikális
 intézkedésekre kényszerült**

Oslo, szeptember 28.

A fonttal kapcsolatos londoni események,
 valamint az aranyvaluta angolországi felfüg-
 gesztése már a legelső pillanatokban
 az északi államokban éreztette legerősebb-
 ben a hatását.

Ennek a természetes oka az volt, hogy az
 északi államokban szinte kizárólag az angol
 font töltötte be azt a szerepet, amit Közép- és
 Nyugateurópa külkereskedelmében a font
 mellett még a svájci frank és a dollár is.

A londoni első hírek hatása alatt az északi
 államok tőzsdéi zártak be leghamarabb a
 az elkerülhetetlennek látszó szükségintézked-
 ések is az ottani piacokon kísértettek a
 legkitartóbban.

Az angol font esésének pillanatnyi megál-
 lása reményt nyújtott arra, hogy az északi
 államok nagyobb megrázkódtatás nélkül usz-
 hassák meg ezt a nagy gazdasági válságot,
 a szombati újabb fontzuhanás azonban szét-
 foszlatta a reményeket s egyben tarthatat-
 lanná tette a helyzetet.

Ugy Norvégiában, mint Svédországban már
 szombaton este tudták, hogy a szükségmeg-
 oldás nem késztetik tovább. A kormányok
 mindkét helyen minisztertanácsot hívtak öss-
 sze. A tanácskozás Svédországban este tizen-
 egy óráig tartott, amely után a svéd kormány

összekötötést keresett a még mindig tanács-
 kozó norvég minisztertanáccsal. Így aztán,
 szinte közös akarattal, a norvég miniszter-
 tánc is meghozta azt a határozatot, amelyet
 egyelőre még titokban tartottak, miután va-
 sárnap a tőzsdéken amugy is szünetelt a
 munka. Vasárnap este azonban már kiszívár-
 gott a hír, hogy úgy

a svéd, mint a norvég kormányok követték
 az angol példát s egyelőre meg nem hatá-
 rozott időre felfüggesztették az aranyvalu-
 tát.

Ezt a hírt rövidesen a kormányok kiadott
 hivatalos közleményei is megerősítették, azzal
 a kiegészítéssel, hogy

a mai naptól kezdve betiltanak minden
 aranykintit.

A svéd Nemzeti Bank ugyanakkor hatról
 nyolcra emelte fel a lezárolási kamat-
 lábat.

Norvégiából hasonló intézkedésről még nem
 érkezett hír, amint hiányzanak a külföldi je-
 lentések arról is, hogy a világtőzsdék hétfőn
 milyen előjelek között kezdtek dolgozni újra.
 A belföldi jelentések csak annyit mondanak,
 hogy a tájékozatlanság még mindig nagy, a
 font jegyzésétől mindenütt tartózkodnak, bár
 újabb esésről nem adnak hírt a külföldi hír-
 szolgálatok.

vici Radu dr., az interimár bizottság elnöke,
 Bukarestbe utazik a város folyó ügyeinek el-
 intézése érdekében. Ebből az alkalomból a
 város nyugdíjasai, akik már június óta nem
 kapták ki nyugdíjaikat, memorandumot ad-
 tak át neki, azzal a megbízással, hogy jutas-
 sa el azt a pénzügyminisztériumhoz. — Ke-
 néz Lajos városgazda ellen vizsgálat indult
 meg amiatt a vád miatt, hogy a városi csép-
 lőgéppel visszaéléseket követett volna el. A
 vizsgálat teljesen tisztázta a városgazdát. —
 A felosztató választott városi tanács feleb-
 bezést nyújtott be a temesvári tartományi
 igazgatóságához, mert a prefektus felosztató
 végzését törvénytelennek találta. A tartomá-
 nyi igazgatóság a felebbezést elutasította.

TÉLI KILÁTÁS

Két munkanélküli beszélget:
 — Rettenetes. Mit fogsz csinálni a
 télen?
 — Legfeljebb koldulni fogok.
 — De kitől?

— MÁR BUKARESTBEN IS HAVAZOTT.
 Bukarestből jelentik: Beérkezett jelentések
 szerint, az ország több helyén már megindul-
 tak a havazások. Különösen nagy hó esett a
 szinajai és nagyszebeni hegyek között, ahol
 máris felmérték hó borítja a csúcsokat és
 magaslatokat. Egyes helyeken, így Busteni-
 ben, a havazást nagy vihar kísérte. Vasárnap
 Bukarestben esővel vegyes havazás volt, hét-
 fő reggelre azonban kitisztult az idő és szá-
 raz óziesre fordult.

— BETÖRÉSEK NAGYBAN. Brassóban
 ugylátszik a zord időjárás nagyobb buzga-
 lomra indította a hivatásos betörőket, mert
 szombatról vasárnapra virradó éjszakán há-
 rom nagyszabású „munkát” hajtottak végre.
 Az első áldozat Kraft Károly, akinek lakásá-
 ról a tulajdonosok távolléte alatt nagyrészt
 ékszereket és sok ruhaneműt vittek el. Az el-
 lopott holmik értéke meghaladja a hetvenezer
 lejt. — A Kórház-utcai leányliceum interná-
 tusait is meglátogatták a betörők, akik a pin-

céből mintegy huszezer lej értékű élelmiszert
 emeltek el. — A harmadik károsult Deresty-
 ben Szalay István vendéglős, akinek helyisé-
 géből az ablakon keresztül vittek el négyezer
 lej értékű élelmet. A rendőrség minden eset-
 ben megindította a nyomozást.

— Mozdonydefekt miatt két órát vesz-
 tegelt a csiki személyvonat a nyílt pá-
 lyán. Tudósítónk jelenti: Szombaton dél-
 után, a Brassóból fél 12 órakor kiinduló
 csiki személyvonat mozdonya szászher-
 mánytól két kiométernyire dugattyutö-
 rés következtében megfeneklett. A vo-
 nat két teljes órát vesztelt a nyílt pá-
 lyán, amíg Brassóból segélyvonat érke-
 zett és tovább vitte a szerelvényt. A
 mozdonyvezető bementése szerint 3
 Brassóban figyelmzettette a fűtőház fő-
 nőket, hogy a gép reparálásra szorul, de
 az nem hallgatott rá. Nem hinnők, hogy
 az ilyen és hasonló balesetek javitanak
 a CFR jóhírért.

— KOCSILÓCCSEL UTOTTEK AGYON
 A TEMESVÁRI KÉJGYILKOSSÁG ALDO-
 ZATÁT. Temesvárról jelentik: Szűcs Mária,
 rendőri felügyelet alatt álló leányt, — mint
 köztöltőt, — ismeretlen tettes megölte. — A
 rendőrség most megállapította, hogy a gyil-
 kosságot egy kocsilóccsal követték el, amely-
 lyel 14 csapást mértek a szerencsétlen nő fe-
 jére. A löcs, amely Szűcs Mária konyhájá-
 ban állott, eltűnt a gyilkosság után. Eddig
 három fiatalembert állítottak elő, akik azon-
 ban tagadják, hogy bármelyikük is elkövette
 volna a merényletet. A meggyilkolt nőt ma
 délután temették el.

— Újabb öngyilkosság Csikban. Tu-
 dósítónk jelenti: A szinte elviselhetet-
 len csiki nyomorúság egyre több embert
 kerget a halálba. Alig pár nappal e-
 zelőtt számoltunk be arról, hogy két öreg
 ember ugyanazon a napon dobta el ma-
 gától az életet, mert nem bírta már to-
 vább a nyomorúságot. Szombaton Sala-
 mon Ágostonné akasztotta fel magát
 Csikpálfalván. Fél a téltől, amely a
 mostani nyomorúságot minden bizony-
 nyal elviselhetetlenné fogja fejleszteni.

— TEMESVÁRI HÍREK. Temesvárról je-
 leníti tudósítónk: Ismeretes, hogy az egyik te-
 mesvári sörgyára 8 millió lej kihágási bir-
 ságot róttak ki. A pénzügyigazgatóság 8 mil-
 lió lej erejéig zárlatot rendelt el a sörgyár
 vagyonára s abban az esetben, ha tízenöt na-
 pon belül nem tesz eleget fizetési kötelezett-
 ségeinek, megtartják az árverést. — A te-
 mesvári kereskedelmi és iparkamara elhatá-
 rozta, hogy beadványt intéz a kereskedelmi
 miniszterhez, amelyben a kamarák számának
 csökkentését kéri. Olyan városban legyen
 csak ezután kereskedelmi és iparkamara, a
 hol a kamara számára legalább 4 millió lej
 évi bevétel van kilátásban. — Tegnap éjjel
 ismeretlen tettesek betörték a gyárvárosi ka-
 thelikus templomba, ahol 3 perselyt törtek
 fel, amelyekből mintegy háromezer lejt zsák-
 mányoltak.

— Csikban beállott a tél. Tudósítónk
 jelenti: A Hargita magasabb csúcsain
 már napokkal ezelőtt leesett az első hó.
 Az elmúlt éjjel aztán újabb havazás kö-
 vetkezett, amely már az alacsonyabb
 fekvésű hegyeket, sőt dombokat is fehér-
 be öltöztette. A hősés vasárnap a csi-
 ki falvakban és Csikszederében is több-
 ször megismétlődött, egyelőre azonban
 még nem ragadt meg. A hideg ennek el-
 lenére is akkora, hogy fűtetlen szobák-
 ban alig lehet megmaradni. Egyébként
 az időjárás jellege teljesen téliesre for-

dult, ami szeptember végén még Csikban
 is igen szokatlan jelenség.

★ ESTELLA POPP-KÖHLER BRASSÓ-
 BAN, zeneszerző és zongorahangverse-
 nyei által közismert művésznő, a kolozsvári
 és bucaresti állami konzervatóriumok volt
 tanárnője, október 1-én kezdő zongoraleckéit.
 Kezdeket nem vesz fel. A művésznő rendez
 ezenkívül tömegkurzusokat, amelyekben al-
 kalmat ad a nagy zongoraművek megismeré-
 sére, megtanulására és előadására. Beiratko-
 zások naponta 4—6 óráig, Weisz Mihály-utca
 16. I. (Schiel Heléna tanárnőnél.) (be)

— A BRASSÓI GÖRÖG EGYHAZ NAGY-
 ÉRTEKŰ IRATOKAT AJÁNDÉKOZOTT A
 ROMÁN AKADEMIÁNAK. Tegnap, vasárnap
 délután Metes belügyi államtitkár és a ro-
 mán akadémia kiküldöttje átvették a brassói
 görög kolónia értékes ajándékát, amit Veni-
 zelos görög miniszterelnök látogatása alkál-
 mával ajánlottak fel a román akadémiának.
 Az ajándék nagyrészt régi iratsomókból
 áll, amelyek a tizennegyedik és tizenötödik
 századból erednek. A görög letelepedés ada-
 tait és érdekes román vonatkozású írásokat
 tartalmaznak, amelyek Jorga miniszterelnök
 érdeklődését különösen felkeltették. Az irato-
 kat elszállították a román akadémia könyv-
 tárába.

★ OKOS MAMA BRASSÓBAN. Operett-
 ujdonság 4 felvonásban, Fekete Rózi ren-
 dezésében, egyetlen színházi előadás a Re-
 douthan, szeptember 29-én este 9 órakor, a
 „Viktória” egyesület szíves közreműködésé-
 vel. (e)

★ „RUMBA” a jövő tánc-saison slágere!
 Karaktere: fesztelenség, életöröm, pezsgő
 rhythmus. Tanítja az október 1-én kezdődő
 tanfolyamain Izsák-iskola, Brassó, Vár-utca
 110. sz. (e)

NYARALÓBAN

— Mi az, itt közvetlenül a ház előtt fo-
 lyik a csatorna? Hiszen ez rémes!
 — Na persze, de ha Velencében volná-
 nak, persze gyönyörűnek találnák!
 (Fliegende Blätter)

A BOR MÉGIS CSAK MÁS VALAMI, MINT A VIZ

Az öreg béres gyakran iszik mértéktelenül
 és mikor tántorogva hazajön, szidást kap. —
 Egyik napon, mikor az ökröket az itatás után
 be akarta hajtani az istállóba, azt parancsol-
 ta neki a gazdája, hogy hajtsa vissza az ökrö-
 ket, hadd igyanak még egyszer. De az öreg
 béres nem fogad szót.

— Tudja az ökr, — mondja, — mikor elég.
 Nem iszik az többet.

— Nos, látod, — válaszol a gazda, — az
 ökr tudja, mikor elég, okosabb, mint te, mert
 te nem tudod vasárnap a kocsmában, mikor
 elég.

Aki egészséges akar maradni

**és fiatalos ruganyosságát, megtartani
 testét ápolnia és valamilyen sporto-
 lúzni kell!**

Egy kitűnő sportorvos a következőkre
 vonatkozólag tanácsokat ad Önnek:

— A sport mint gyógyszer — Testkultu-
 ra — A csecsemő tornája — A gyermek
 testedző játéka — Az idősebb emberek
 sportja — Az emberi test — Az izomrend-
 szer — A szív- és vérkeringés — A spor-
 tolás, öregség és vérnyomás — A vérsze-
 regénység és a sport — A kövér ember sport-
 ja — Fiatalemberek szíve és a training —
 A tüdő és a légzés — A levegő tisztasága
 — A köhögés — Sportolók és nem sporto-
 lók tüdőkapacitása — Az egyes sportágak
 és a tüdő — Sport és szépség — Csak a
 kisportlót test szép — Nagyon fontos a
 táplálkozás — A sportember diétája nyá-
 ron és télen — Az élelmiszerek tápértéke
 — A kiválasztás szervei stb. — A bőr —
 Napfürdőzés — A ruházatkodás — A nap-
 fény és levegő, mint gyógytényező — A
 nemiélet és a nemi betegségek — Az ideg-
 rendszer — A sport, mint az idegesség
 gyógyszere — A nyári szabadság — Min-
 den ember részére más-más sport szüksé-
 ges. — E műben minden létező sportág fel-
 tárlható, így pl.: A gimnasztika — Uszás
 — Szobatorna — Nyári sportok — Turisz-
 tika — Tennisz — Football — stb. stb. stb.
 Női-sportok — Férfi-sportok — Gyermek-
 sportok — stb. stb. stb.

Mindezeket és még sok mást megtalál Ön
 a most megjelent II. kiadásu

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

E diszmunka nagy alakban, több mint 200 ol-
 dalon, hóféhér papíron, gazdagon illusztrálva,
 műmellékletekkel je-ent meg. Ára csak 99 lej,
 portóval utánvéttel 115 lej.

Szerzője az ismert budapesti sportorvos
 Dr. KELLNER DÁNIEL
Brassói Lapok Könyvosztálya

Senkinek sem mondhatnak fel azért, mert — szép

Az alábbi eset nem kitalált mese, nem valami csodabogár, hanem megtörtént esemény, amelynek az a legelső és legjellemzőbb érdekessége, hogy hű tükröképét szolgáltatja az egész mai kornak. Lyoni jelentés szerint az egyik ottani selyemgyár főmunkosát Herbert Lisette nevű gépírókisasszonyának s minden további ellen-szolgáltatás nélkül rövid úton kitétte állásából. A szigorú eljárás előzménye az volt, hogy Herbert Lisette kisasszonyba egymásután habarodtak bele a gyár kifizető tisztviselői. Az igazgatóság megállapította, hogy attól az időtől kezdve, ahogy Herbert Lisette kisasszony a gyár szolgálatába lépett, a tisztviselők munkateljesítménye erősen megcsappant. A feltűnő szépségű fiatal leánynak 110 tisztviselő vallott szerelmet, akik közül hatvan rögön házassági ajánlattal töltötte meg a szerelmi vallomást.

Mondanunk sem kell, hogy Herbert Lisette kisasszony panaszával a munkaiügyi bírósághoz fordult, amely kötelezte a gyárat a felmondási időre járó fizetés kifizetésére. A bíróság indokolásában kimondotta, hogy az alkalmazott szépsége nem lehet ok a felmondásra, még abban az esetben sem, ha ezáltal a vállalat károsodik, ami a szóbanforgó esetben valóban be is igazolódott.

Nos, ezután a bírói állásfoglalás után nincs többé okuk aggodalomra azoknak a mélyen tisztelt iroda- és gépírókisasszonyoknak, akiknek a szépsége miatt bárhol is visszasett a tisztviselő urak munkateljesítménye. A szépség nem lehet felmondást ok és ha valamelyik ilyen hölgynek éppen feltűnő szépsége miatt mondanak fel valahol, bátran előállhat jogos igényeivel. Miután pedig száz hölgy közül legalább kilencvenkilenc azt hiszi magáról, hogy van olyan csinos és szép, mint a kolléganője, a fenti bírói ítélet általános megnyugtatóul szolgálhat mind azoknak a hölgyeknek, akik e pillanatban a két kezük munkájával keresik a kenyerüket. Egyre azonban esetleges komplikációk elkerülése végett figyelmeztetjük őket. Szerelmi vallomásokat ne hallgassanak meg munka közben, mert ez valóban csökkenti — a munkateljesítményt. Szerelmi vallomást csupán abban az esetben hallgassanak meg hivatalos óra alatt, ha az házassági ajánlattal végződik.

Mert akkor máris takarhatják le az írógépet, dobhatják félre az aktákat. De rebegjék el sürgősen az igent, mielőtt az áldozat magához tér.

Bis.

A rendőrprefektusnak sem tetszett a szocdemek szatmári nagygyűlése, de a kommunistáknak sem

Záptojással meghajigálták Bartalis János képviselőt

Szatmár, szeptember 28.

A B. L. legutóbbi számában jelentetük, hogy a szatmári szociáldemokratapárt hónapok alatt százhatvan két kérvényt adott be a prefektushoz, amely kérvények mindegyikében azt kérte, hogy a prefektus adjon egy népgyűlés megtartására engedélyt. A prefektus mind a 162 kérvényt elutasította és a gyűlés megtartásának engedelmét a párt parlamenti képviselői most közvetlenül a belügyminisztériumtól kapták meg.

A gyűlést vasárnap délelőtt tíz óra körül tartotta meg a szociáldemokratapárt szatmári csoportja a szatmári Iparos Otthon disztermében. A gyűlésre hatalmas embertömeg jött össze. Több mint kétezer emberre becsülik a gyűlés hallgatóságát. A rendőrség és csendőrség megfelelő óvintézkedéseket tett. Az Iparos Otthon épületét rendőrkordon vette körül, a szomszédos református gimnázium épületének udvarán csendőrség állott készenlétben.

A gyűlést Szeredai József, a párt helyi csoportjának elnöke nyitja meg, majd Rusu Simon, a kolozsvári vasmunkáscsoport kiküldöttje beszél. Utána Bartalis János képviselő emelkedik szó-

lásra,

akinek beszédét fiatal kommunista értelmű ifjú munkások megzavarták és Bartalis záptojásokkal meghajigálták. A tüntetőket a rendőrség kivezet-te.

A párttitkár felszólalása után ismét Szeredai József csoport-elnök emelkedik szólásra, aki az előbbi záptojás tüntetőkre célozva így szól:

— Vagyok én olyan forradalmár, mint azok a suhancok...

Szeredai szavait itt a gyűlésen végig jelenlevő Popovici Valér rendőr-kvesztor megszakítja azzal, hogy

a szónok ne beszéljen „forradalomról” mert ha ezt a szót megegyezően használja, a kvesztor azonnal feloszlatja a gyűlést.

Szeredai megmagyarázza, hogy nem a forradalomról beszélt, hanem arról, hogy ő is van olyan forradalmár, mint amilyen forradalmárok azok a tüntetők, akik a szónokot záptojással meghajigál-ják.

Szeredai befejezi beszédét, amely után a hatalmas embertömeg minden rendza-varás nélkül szétozlik.

— Kedvezményes jegy a nagyváradi református nagyhétre. A református egyházkerület igazgatótanácsa közli az összes érdeklődőkkel, hogy a vasuti miniszterium 144.308 szám alatt 50 százalékos vasuti utazási kedvezményt adott a Nagyváradon tartandó nagyhét alkal-mára szeptember 30-tól október 4-ig terjedő időre. A nagyváradi református Püspök a nagyhéten részt vevőknek igazolványt fog adni és ezen igazolvány felmutatása mellett az oda váltott jeggyel vissza is lehet utazni.

— Udvarhelymegyei hírek. Tudósítónk jelenti: Székelyudvarhelyen egy új havi a Székelyföldre és népét ismertető folyó-írat indult meg. Bányai János szerkesztése alatt. A folyóirat címe a „Székelység”.

— A státusz Szász József főgimnáziumi tanárt Kézdivásárhelyre helyezte át a kath. tanítóképző-intézetbe. A bucsu-bánkett alkalmával Paál István apát. Szlávics Ferenc, Bíró Lajos és Fröhlich

Ottó bucsuztatták az eltávozót. — Nagy Albert gazdákodó bundájába burkolózva aludt el egy szénapadlás alatt. Eddig ismeretlen körülmények folytán éjjel rá-esett a szénatömeg, amely reggelre megfojtotta a szerencsétlen gazdát. Az ügyészség bevezette a vizsgálatot. — A közoktatásügyi miniszterium a következő helyettes tanítókat nevezte ki Udvar-helymegyébe: Gáll Dezső, Gálfi Mar-git, Józsa Ferenc, Kiss Sándor, Kovács Péter, Major Vladimir, Muszka Jenő, Mózes Béla, Merc Rózsa, Réti Ilona, Söfalvi Balázs, Szederjesi Jolánka, Schiller Ida, Pop Eugénia, Benczédi Ákos, Kállai Eszter, Albert Margit, Mihály Rózsa, Gáll Béla, Hotnog Zoltán, Robu Roman, Gagy J., Zöldag Rózsa és Giurgiu Eu-génia. — Székely háziipari kiállítást ren-dez a megyei református nőszövetség szöttekéből, himzések, varrottasok, házi eszközök, és ruházati cikkekből októ-ber 11–15-én Székelyudvarhelyen a re-

Szép fehér fogak!

A szép fehér fogsor vonzza az összes tekin-teteket!

A sárga fogak csúnyák és visszataszítóak csunyává teszik a legszebb arcot is!

Ha azt akarja, hogy fogai fehérebbek le-gyenek, hogy a fogszu ne támadja meg, hogy a foghús erős és rózsaszínű legyen, kezdje meg a KOLYNOS fogkrém használatát. Meg lesz lepve az eredményen. Semmi sem egyen-értékű ezzel a fogkrémmel. Utólérhetetlen habja behatol a legkisebb repedésekbe is.

KOLYNOS eltünteti a csunya sárga lera-kódást, a fogak zománcáról, semlegesíti a sa-vakat és megöli a szájrég veszedelmes ba-cillusait, amelyek a fogszu okozói. — Kisé-relje meg a KOLYNOS-t 10 napon át — és meg lesz lepve a nagy különbségtől, amely mutatkozni fog.

formátus tanítóképző tornacsarnokában — Székelykeresztúron október 4-én az Udvarhelymegyei Gazdasági Kamara gaz-dagi és gyümölcskiállítás rendez-dijajzással a képző épületében.

★ ŐSZIRE ÉS TÉLIRE a „Trinaco” cser-novici harisnya és kötöttáru-gyár, összes ve-vőinek kiküldte legjobbnak ismert gyártmá-nyait. „Trinaco” az ország legjeleltekenyebb gyára és vezető szerepet foglal el minden minőségű áru harisnya és fehérmű áruban. Őszi vásárlásánál kérje a „Trinaco” harisnya és fehérmű bemutatását. Egészen biztos, hogy Ön is be fog lépni barátaink sorába. „Trinaco”-nak nincsenek fiókjai, a „Trinaco” árut megkapja minden szakmabeli üzletben.

— Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvízkúra hatalmas-an előmozdítja a bélműködést, a testet könnyeddé teszi s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József víz a máj és a végbél felé irányuló vértömlő-soknál, valamint aranyérvénél és prostata-bajknál is áldásos hatást fejt ki. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárak-ban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

DÉCSEY ZOLTÁN:

A SIRO VÁROS

Fatális nemtörődéssel nézett a jövő elé. Nem voltak tervei és nem voltak ambíciói, arra sem gondolt, lesz-e majd hely a számára abban a nagy gépezetben, amely a társadalmi élet szükségleit látja el örökös körforgásában. Majd csak talál az ország valamelyik zugában egy íróasztalt, amely mellett helyet foglalhat, lesz butorozott szobája ócska olajnyomatokkal és abonálni na-gyon sok polgári vendéglőben lehet. Megházasodni? Erre sohasem gondolt, sem föld, sem ház, sem hivatal, sem asz-szony, ami marasztalta volna.

De most a lélek megállott egy fehér le-ányarc mellett.

Hirtelen megfogta a Sárika kezét és ujjait biztatón összeszorította. Annyi gyöngédség, annyi szeretet csillogott meg szemében, hogy a leány arca mosolyra derült. És Pista becézve simogatta a hó-fehér kezét, amely nagy bizakodással pi-hent a férfi tenyerén. Most feloldódott a Pista lelkeben minden kétség és olyan világosan látott, mintha az élet nagy tit-kát rejtő kárpit egyszerre kettéhasadt volna. Végtelen derű és nyugalom öm-lött el a lelkén. Már tudta, mit kell cse-lekednie.

Borszékymama csöndesen elszunnyadt a családi karosszékben, amely Sándor bácsi privilégizált trónusa volt. Azóta az este óta, ahogy urát tehetetlenül ágyba rakta, egy pillanatra sem hunyta le a szemét és most a nagy lelki feszültségre bekövetkezett a reakció. A két fiatal pe-dig némán ült egymás mellett, de a lány már Pistához simult és a fiú érezte, hogy a finom, vékony ujjak olykor-olykor megrezzenek a kezében és érezte a le-ány vérenek lüktetését is.

És Pista végre megszólalt.

— Sárikáim, várnunk kell addig, amíg a háború végetér. Nem sokáig tart már. Aztán a nyakamba veszem a várost és valahol majd elhelyezkedem.

Ezekkel a szavakkal jegyezte el Sári-kát. És most megkezdődtek a tervezgeté-sek. Hiszen annyi jó ismerősük van a vá-rosnál. A polgármester ur nagyon sze-rette szegény megboldogult apát és az ő érdemeire való tekintettel bizonyára szor-ít Pistának helyet a városházán. Hiszen annyi új munkaerőre lesz most szükség, annyian hullottak el, akiket majd pótol-ni kell.

Mikor a mama felébredt és a fiatalok eléje állottak, hogy áldását kérjék, a sze-gény asszony újból keservesen felzoko-got.

— Jaj, hogy ezt szegény apa már meg nem érthette.

De vallásos lelke már rögtön vigasztá-lódott is.

— De lát bennünket a mennyekből és bizonyára nagyon örvendezik az ő lelke.

Azután megkezdődött a családi tanács-kozás. Abban állapotok meg, hogy az el-jegyzést egyelőre nem hozzák nyilvános-ságra és az esküvővel megvárják a gyász év leteltét. Addig tisztázódik a helyzet, a háború ezen a télen bizonyosan befe-jeződik, és Pistának sikerül majd állást szereznie. Nemsokára ki kell költöznie a kórházból, egyelőre butorozott szobát vesz ki, később majd, amikor az eljeg-yzést nyilvánosságra hozzák, hozzájuk költözik, mert a két magányos nőnek fő-lős ám itt kint lakni a hegyek között. Szökött katonák bujkálnak az erdőse-gben, a multkor is rajtaütöttek Kazvinszky bácsin, amikor a szőlőjéből hazafelé tar-tott. Éhesek és az éhség kiveri őket az erdőből, mint az ordasokat.

Másnap orvosi felülvizsgálatra került Pista. Gotthilf doktor végigtapogatta a karjait, azután meglegedetten paskolt a hátára.

— Embert csináltak belőled megint. Vissza a pótzászlóaljhoz!

És így újból megkezdődött a katonai élet. Újoncként kellett begyakorolnia, ti-zennyalóc éves parasztyereket, az ál-dott termőföld halálraszánt primiciáját, akiket jaggató szavakkal kísérték az anyák a kaszánya kapujáig, az iskola padjaiból kiemelt maturandusokat, aki-ket rendkívüli tanári bizottságok hirtelen éretteknak találtak az életre, amely-nek közeli stációján a halál vigyorgott. A fiúk most boldogok voltak, hogy megsza-badtak az érettségi drukkjaitól és kezükben van a papiros, amely majd minden kaput megnyit nekik, kávéház-ba járhatnak és a szigorú tanárbaicsik szemellettára kezükbe kaphaják a dákót, egyelőre a felszabadult életüket élvezték és nem törődtek vele, mit hoz a holnap.

Súlyos elfoglaltság napjai voltak ezek. Olmos esőben, szélfúvásban, ökönyvás, derűs őszi napokon kora reggeltől beal-konyodásig a hliniken kommandirozni, százszor és százszor végigcsináltatni a lé-leklők gyakorlatokat és elnézni ezeket az egészségtől csattanó gyerekeket, akik néhány hét múlva vele együtt a halál aratásába kerülnek. Amikor fáradtan, törődötten hazatért a gyakorlótérrel, Sá-rikához sietett és a jövő színes álmait szövögette. És egy ismeretlen érzés lopa-kodott a szívébe, amely négy év óta még a legnagyobb pergőtűzes pokolban is el-kerülte, féltette az életét és halálsejtései támadtak. Nem magát sajnálta, hanem ezt az édes teremést, aki most ökörlöt-te szövi a jövő himes álmait.

Tiszti gyűlésre hívták egybe őket. Markó ezredes vezette a gyűlést és felol-vasta a hadtestparancsnok bizalmas kör-iratát. A fegyelem szelleme a tisztikar-ban is végzetesen meggyöngült. A hinter-land defetistái alattomos munkát végez-nek és a hadsereg harci készségét meg akarják bénítani. Riasztó híreke terjesz-tenek, közeli összeomlásról beszélnek. A legénység szelleme sem a fronton, sem a hinterlandban nem kielégítő. Éppen ezért szükséges, hogy a tiszturak mindent megtegyenek az egészséges szellem fen-tartása érdekében. Példaadó viselkedé-sükkel elől kell járniok és nem szabad

Lezajlott a kolozsvári nyugdíjas-kongresszus

Vizsgálatot kell indítani a központi Nyugdíjpénztár ellen és vegyük revízió alá az összes nyugdíjazásokat

— így szól a kongresszus két legfontosabb határozata

Tomboló felháborodás fogadta a sorozatos nyugdíjbotránnyokat
Megalakult az Erdélyi és Bánati Nyugdíjas Szövetség

Kolozsvár, szeptember 28. Zsúfolt ház előtt nyitotta meg pontban délután 10 órakor Pop Valér nyugalmazott kormánybiztos az erdélyi és bánati nyugdíjasok első kongresszusát. Több, mint 200 delegátus vett részt a kongresszuson, a különböző megyék és városok nyugdíjasainak képviselőit, azonkívül nagyon sok üdvözítő távirat és a csatlakozást bejelentő átirat érkezett a kongresszushoz, amely — mint előrelátható volt — mindvégig izgalmas atmoszférában, de impozáns méltósággal zajlott le.

EGY LEKIISMERETLEN KIS CSOPORT ELLEN

Hatalmas megnyitó beszédében, amelyet a hallgatóság viharos helyeslései és szendélyes közbeszólásai gyakran megszakítottak, Pop Valér ismertette a kongresszus összehívásának előzményeit és azokat az okokat, amelyek szükségessé tették az erdélyi és bánati nyugdíjasok megszervezését. Elismerését fejezte ki különösen a B. L. iránt, amely mindenkor őszinte szívszólója volt a nyugdíjasok ügyének és állandóan napirenden tartotta a nyugdíjsérelemmel arcpirító problémáját. Előkezeltek látja az időt arra, hogy most már maguk a nyugdíjasok is felvegyék a harcot egy kis csoport ellen, amelynek lekiismeretlen és rosszindulatú garázdálkodása anyagi és erkölcsi zűllés útjára taszította a nyugdíjasokat és ezzel az országot is kompromittálta a külföld előtt.

Véget kell vetni a nyugdíjak terén felburjánzott vesztegetési, zsarolási és lánckereskedelmi rendszernek

és ki kell irtani azokat a hitvány elemeket, amelyek a legszerencsétlenebb társadalmi réteg, a volt állami tisztviselők, a hadiövezgyek és árvák kiuzsorázására szövetkeztek. Ezt azonban csak egységes erővel lehet elérni.

A KÖZPONTI VEZETŐSÉG

Javaslatára a kongresszus kimondja az Erdélyi és Bánati Nyugdíjas Szövetség megalakulását, amelynek tisztikara a következőképpen alakult meg: Papp Danila, Domăneanu György tábornokok és Ugron István diszelnökök, Pop Valér elnök, dr. Ilie Miklós volt póstavezérigazgató, Măndrescu Pál vasúti főfelügyelő, dr. Schöpp János volt székelymegyei alispán és dr. Mayer István (Temesvár) alelnökök, dr. Pocol Viktor volt póstaigazgató főtitkár, Berkesi Márton jegyző, dr. Ujvárossy Miklós nyugalmazott táblabíró, dr. Vuia temesvári C. F. R. főfelügyelő, Móra István és Szabó pénztárnokok, Róser és Gál ellenőrök. A választmány tagjai Kolozsvárról és környékéről Sassu ezredes, Stoica ezredes, Nicoara professzor, Barth őrnagy, Nádor Gyula vasúti főfelügyelő, Tutsek Gábor, Radó Ármán vasúti mérnök, dr. Vincze Béla, Nagy Samu, dr. Bartóczi Gyula, Laghiu Gábor, Olteanu György, Belenta kapitány, Corodan László, Rácz Dezső, Gál János, Stanciu Vasile, Török Sándorné, Albon Gyuláné és Furic János, azonkívül hivatalból tagjai a központi választmányának a szövetség megyei tagozatainak elnökei.

A szövetség alapszabályait a vezetőség egy héten belül elkészíti és megküldi a megyei tagozatoknak. A szervezet kiépítésének kérdéséhez sokan szólnak hozzá. Leghatásosabb volt

Belenta György rokkant kapitánynak a felszólalása. Belenta kapitány a nyugdíjasok ügyének régi harcosa és igen keserű tapasztalatai vannak különösen a kolozsvári állapotok tekintetében.

Figyelmezteti az új vezetőséget, ne engedjen maga közé olyan elemeket, akik a nyugdíjasok ügyét csak egyéni érdekesülésük és pénzszerezésük eszközeként tekintik.

A multban sokszor ezek az emberek tolatkodtak a nyugdíjasok élére és csak kompromittáltak a mozgalmat. Majd áttérve a kolozsvári nyugdíjfront ismert eseményeire, így folytatta felszólalását Belenta kapitány:

— Tettek kellene most és nem szavak. A kolozsvári pénzügyigazgatóságon egy szer-

vezett banda garázdálkodik....

Viharos közbeköltés: Ugy van! Rablóbanda!

— ...amelynek tagjai embertelentül megszarolják a nyugdíjasokat. Aki nem adja oda nekik a nyugdíjösszeg 10 százalékát, az hónapokon keresztül nem kapja meg a járandóságát. És mialatt egyetlen kis udvari ablak előtt a szerencsétlenek százai agyontaposzák egymást, a hátsó ajtón ki és bejárnak a protekciók, akik autón mennek a nyugdíjukért.

Az első vihar...

A kongresszus felháborodása, mintha lázmőrre járna, egyre magasabbra csap, amikor

Egyre fokozódik az izgalom

Băncescu alezredes, a szászvárosi nyugdíjasok delegátusa a legnagyobb felháborodás hangján vázolta az ottani állapotokat.

A szászvárosi pénzügyigazgatóságnál még akkor sem fizetik a nyugdíjakat, amikor van pénz. Vagy letagadják, vagy azt mondják, hogy nincs akreditív és amikor van akreditív, soha nincsen pénz.

A nyugdíjas, aki a társadalom krémjéhez tartozik és becsülettel szolgált az államtól, ma néhány analfabéta és embertelen közeg előtt kell hetekig és hónapokig megalázkodnia, ki kell koldulnia a jogait. De mindennek van határa és a mai állapotokat nem lehet tovább tűrni. És miután itt is fejtől büzlök minden, követelje a kongresszus, hogy amint az egyházat a papok, a hadsereget a tisztek vezetik, a központi nyugdíjpénztárt is nyugdíjasok vezessék és ne azok, akik másra költik el a pénzt, mialatt a nyugdíjasok éhenhalnak.

Dr. Ujvárossy Miklós táblabíró a különböző nyugdíjbotránnyokból azt a konklúziót vonja le, hogy

Hol van a nyugdíjasok pénze?

Medgyesi Géza a szilágymegyei nyugdíjmi- zériákat teszi szóvá.

Teljes erejével kitört a vihar a tordai nyugdíjgyűlés delegátusának felszólalása során, aki hivatalos adatok alapján kimutatta, hogy a nyugdíjpénztár évente 1700 millió lejt von le a tisztviselők nyugdíjalapjára. Hol van ez a pénz?

Közbeköltések: Ellopták! Villákat építettek belőle!

A tordai delegátus szerint a megalakult Nyugdíjas Szövetség első dolga az kell legyen, hogy vizsgálatot kér a Casa Pensilior ellen és a vizsgálatban a Nyugdíjas Szövetségnek egy bizottsága is vegyen részt.

Radu igazgató kimutatta, hogy a Casa Pensilior az elmúlt évben csak 980 millió nyugdíjat fizetett ki és 1700 milliót inkasszálta. Hol van a pénz? Mi történt a hiánnyal?

Pop Valér elnök közli, hogy utána járt ennek a dolognak és megállapította, hogy a pénzügyminisztérium, amely a 10 százalékos nyugdíjjárlékokat a közalkalmazottaktól levonja, sem a multban, sem a jelenben nem fizeti be pontosan ezeket a levonásokat a nyugdíjpénztárhoz, mert másra kellett a pénz.

Argetoianu pénzügyminiszter most 15 százalékos pótdadót vetett ki a megyékre, hogy ebből a jövedelemből pótolja az állam a nyugdíjpénztárnál mutatkozó hiányokat.

A nyugdíjasok tehát várják be türelemmel, amíg ennek az intézkedésnek a hatásai mutatkoznak fognak.

Közbeköltések:

— Nincs már több türelmünk!
— Végül még mi fizessük meg a nyugdíjpénztár hiányait!

— A bankoknak adott öt milliárdból fizessenek nyugdíjakat és ne nyomorítsák újabb adókkal a megyéket!

Általános helyesléssel fogadta el a kongresszus azt a javaslatot, hogy a CFR és a posta saját hatáskörében fizesse a nyugdíjasokat.

Belenta kapitány elmondja, hogy

egyetlen ember van még a nyugdíjfrontnál, aki humánusan kezeli a nyugdíjasokat. Magyar ember az illető és most el akarják helyezni.

Ó, mint román, kéri a kongresszust, hogy ne engedje meg ennek az újabb provokációnak a megtörténtét.

Egy másik felszólaló arról a hajszáról tett leleplezéseket, amellyel minden áron tönkre akarják tenni dr. Tertiu Aurél pénzügyigazgatót, csak azért, mert a saját felelősségére kintalta néha a nyugdíjasok járandóságait.

Pop Valér elnök a régebbi nyugdíjas akciók sikertelenségéről beszél. Elmondja, hogy amikor dr. Boila Romulusz volt még a nyugdíj-központ elnöke, a kolozsvári nyugdíjasok tüntetileg megjelentek nála és kérték, hogy szüntesse meg a nyugdíjak körüli anomáliákat. Felelítették, hogy a regátban már háromszor javították a nyugdíjakat, Erdélyben pedig egyszer. Boila professzor meg is ígérte, hogy az új nyugdíjtörvényben kiegyenlíti ezt a különbözőséget. De csak részben sikerült neki, mert

Madgearu akkori pénzügyminiszter, akinél nincs még egy reakciósabb gondolkodású ember az országban, meggyűlölte az erdélyi nyugdíjasok jogainak érvényesítését.

Általában az összes kormányok részéről Pop Valérnak rengeteg szemrehányásban volt része, hogy miért exponálja magát a nyugdíjasokért, amikor azok tulnyomórésze nem román. Az új kormány alatt legutóbb is tárgyalt dr. Pop Valér erdélyi miniszterrel, a kivel abban egyezett meg, hogy

hétfőn, szeptember 28-án kisebb küldöttséget vezet hozzá és feltárja az összes konkrét sérelmeket és visszaéléseket,

hogy ha már lesznek változások a pénzügyigazgatóságnál, azok ne az ismert maffia, hanem a nyugdíjasok érdekében történjenek.

követeli, hogy a nyugdíjasokat mentesítsék a globális- és utadó fizetése alól.

Elég utadó a nyugdíjasoknak az az út, a melyet minden nap megtesznek a nyugdíjukért. Egyhangu lelkesedéssel és határozottsággal mondotta ki határozatban a kongresszus azt is, hogy a nyugdíjakat havonta pontosan fizessék ki, alfabétikus sorrend szerint, ahogyan Bukarestben csinálják.

Ennél a pontnál is rengeteg sérelem fakadt fel, többek között a temesvári rendőrtárok a nyugdíjasok ellen és az utána következett le- tartóztatások.

Az egyik kolozsvári nyugdíjas felpanaszolta, hogy amikor elment megérdeklődni, mikor lesz nyugdíjkiosztás, Velican adóhivatali főnök, tanuk jelenlétében, galléron ragadta és kidobta.

Hasonló bánásmódról számoltak be más küldöttek is. Izgalmas kifakadások hangzottak el amiatt, hogy volt magasrangú állami funkcionáriusokkal is úgy beszélnek ma a nyugdíjkiosztó közegek, mintha tolvajokkal, vagy gonosztevőkkel volna dolguk.

Szóba került a kongresszuson azoknak a nyugdíjasoknak az ügye is, akik közel egy év óta kilincselnek már nyugdíjkiutalásaikkal, míg végre megsúgták nekik, hogy a Boila-rezsim alatti nyugdíjak folyósítását a pénzügyminisztérium lefitymálta. Ezt a kérdést is feltárja dr. Pop Valér erdélyi miniszter előtt az eléje járuló küldöttség.

Elkeseredett kifakadások hangzottak el a vasúti kedvezmények megvonása miatt. — A korlátozás nélküli 50 és 75 százalékos utazási kedvezmény helyett mindössze háromszori utazásra kaptak jegyet a nyugdíjasok és most ezeket is megszorították. A kongresszus követeli, hogy a szerzett jogokat adják vissza. Pop Valér elnök ezzel kapcsolatban beszámolt arról, hogy a vasúti nyugdíjasok az idén mi- ért nem kaptak szállítási kedvezményt a téli tüzfára. A kolozsvári üzletvezetőségnek olyan

MODERN MOZGÓ BRASSÓ

Tel. 518.

Ma hétfőn utoljára Richard Voss regénye

„Fehér barát”

NÉMETÜL ÉNEKLŐ BESZÉLŐFILM. —

Charlotte Susa, Gustav Fröhlich-el.

Magyar feliratok.

A közönség óhajára visszahoztuk

Kedden csak 1 napig

Féltelével: 15—20—30 lej.

„Hindu

siremlék”

Hangosfilm — **CONRAD WEIDT**-al.

Előadások kezdete: 1/25, 7 és 1/10 órákor

Szerdától! Német izgalmas nagykiállítási hangosfilm

„U 72” tengeralattjáró története

Hidegre fordult az idő, meleg ruhá- nemű kell!

Kifűző minőségű és kivitelű ruhát, kabátot most olcsón vásárolhat.

Férfi ruha	725	Leitől
férfi átmeneti kabát	1100	"
férfi téli kabát	1100	"
női téli kabát szőrmével	1200	"
fiú és lányka kabát	600	"
iskolaruha	310	"

Rosenberg-áruház
Brasso, Kapu-utca 40.

galázó taktikázást csináltak, hogy azt már em vállalhatta. Összesen 2 nappal a kedvezmény igénybevételének lejárata előtt közölték csak, hogy a kedvezmény megvan, de még ekkor is a legválogatottabb bürokratikus trükkökkel akadályozták meg a kedvezmény felhasználását és augusztus 15-ike után, amikor bárki kedvezményesen szállíthatott már a vasuton, a nyugdíjasoktól fuvardíjkülönbözteteket akartak behajtani.

Bíró József temesvári kiküldött azt a bejelentést tette, hogy Temesváron a katonai, állami és vasúti nyugdíjgyesületek munkaközössége léptek. Váratlanul azonban a katonai nyugdíjasoknak megtiltották, hogy részt vegyenek a kartellben. Számolni kell azzal, hogy a továbbiak során is igyekezni fognak a nyugdíjasok egységes frontját megbolygatni.

Dan Pompiliu biharmegyei tanfelügyelő a többi tartományokkal való kollaboráció és a nyugdíjasok sajtóorgánumának szükségességéről beszélt, mire Pop Valér elnök, miután újból köszöntet fejezte ki a sajtó és elsősorban a B. L. támogatásáért, berekesztette az erdélyi és bánáti nyugdíjasok első kongresszusát.

Bányai Ernő

A dicsőségmentári gázháboru újabb fordulata

Dicsőségmentáron, szeptember 28.

A dicsőségmentári földgázfogyasztó közönséget szombaton ismét kellemetlen és elkeserítő meglepetés érte. A Földgáz-társaság falragaszok útján tudatta a közönséggel, hogy a pauszálában fogyasztott gáz „köbméter mennyiségét felemeli”. Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy az előző, aki eddig havonta 500 köbméter után kapta a díjat, annak most 800—1000 köbméter után kell fizetnie. A gáz köbméterenkénti ára „változatlan maradt”, csupán a köbméter mennyiségét emelték fel szinte száz százalékkal.

A város fogyasztó közönségének legnagyobb részénél nincsen ellenőrző gázóra. Az új rendelkezés tehát szinte mindenkit érint. A gáz-társaság a közönséget akarja rászorítani arra, hogy órát vegyen, abolyt, hogy ezeket az órákat ő szerezné be. A közönségnek gázórára nincs pénze, de nincs pénze a duplamennyiségű gáz megfizetésére sem. Az árak lelkiismeretlenségével a legvégző kétségbeesés szélére taszította a lakosságot, hiszen most már a gázfogyasztás díja kétszobás-konyhas lakásnál évente 10 ezer lejre is fölmege. A fa olcsóbb lenne, a város fával való ellátása érdekében azonban nem történt semmi érdemleges lépés. A lázadó gyűlések nem jártak eredménnyel, a kiküldött hetes-bizottság pénzzel nem rendelkezik, fát pedig hitelbe lekötni nem tud. A Gáz-társaság úgy diktálhat, ahogyan akar, mert a törvényeket sem respektálja.

A volt kormány ugyanis törvényt hozott, hogy a gáz nem lehet drágább, mint a fa az erdőben, vagy a pakura a forrásnál. Hol vagyunk ma már ettől? És a Gáz-társaság terrorizál tovább, mert senki tőle számon nem kéri a törvénszegést. Memorandumozás, felterjesztés, küldöttségjárás mind hiábavalóknak bizonyultak. Most, amikor minden olcsóbodik, amiből a termelő pénzét szerezheti, a gázárakat emelik és emelik tovább. A dicsőségmentári közönség elérkezett türelme legvégző fokára ezzel a lelkiismeretlen gázterrorral szemben.

H. G. WELLS

Nagy Világ- története

Az élet és az emberiség történetének tükré

Ez a könyv az ember szempontjából a legérdekesebb olvasmány. Nem száraz adatok halmaz, harcok és történelmi cselekmények egyszerű felsorolása, hanem az emberiség története az óskortól a mai napig, a primitív embertől a civilizált emberig. Együttal azonban a gazdasági élet, a technika, a tudomány, az irodalom és a művészet története is. A könyv terjedelme csaknem 800 oldal. A szöveget értékes illusztrációk és grafikonok teszik szemléletessé.

Ára vászonkötésben 360 Lei
„fűtve” 260 Lei

Vidéki rendeléseknél 20 lej portó.
Megrendelhető a

Brassói Lapok
Könyvosztályából, Brassó.

Brassó vetette meg az Országos Dalosszövetség alapjait

A magyar kultúra hat uttörőjének kitüntetése

Brassó, szeptember 28.

Tízestendővel ezelőtt még az impériumváltozás első csüggesztő bódulatában élt a Románia jogára alá került magyarság. Elecsesség, némaság, csüggedés bélyeázta a lelkeket. És ebben a lelki némultságban Brassó volt az első, amely felemelte fejét, szárnyat bontott és felvette a felpeszkadott munkát. A Brassói Székely Társaság és a Brassói Magyar Dalárda voltak Erdély egyesületei, melyek kibontakozva a világtörténeti események bódulatából, megindították az alkotó munkát.

Már régóta lélekemelően csegett a gyönyörű magyar dal a brassói dalosok ajakán, mikor még Erdély más vidékein fájó némaság borongott. A Brassói Magyar Dalárda vezetőfőfiai ráeszméltek arra a nagy igazságra, hogy a legdiszesebb, leggondozottabb park is kihalt, ha nem csendül benne madárdal, viszont a legelhagyottabb bozótól is élet árad, ha énekszótló visszhangos és ezért nemes elszánással és férfias energiával nekifogtak egy olyan akcióhoz, mely a magyar dal életrekelését célozta Erdélyben. Elhatározták, hogy megteremtik a Romániai Magyar Dalosszövetséget, mely egységbe tömöríti az ország dalárdáit és megmunkálja a talajt, hogy ahol még nincsen, ott is megszülessen a magyar dal-kultúra istápoló intézménye. A Brassói Magyar Dalárda megalakította azt a bizottságot, mely ezt a nagy és jelentős munkát kellett, hogy beindítsa és megszervezze. — Szemlér Ferenc főgimnáziumi igazgató, a dalárda elnöke, Rombauer Tivadar dr. ügyvéd, titkár, Bernhardt Dezső szobafestőmester, Kónya Pál tisztviselő, Szabó Béni szűcsmester és Szele Béla dr. ügyvéd, a B. L. főszerkesztője, állottak a mozgalom élére és lelkes tevékenységükkel odajuttatták a dolgokat, hogy rövidesen megalakulhatott Brassó székhellyel a

Romániai Magyar Dalosszövetség. Alig harminc dalegylet sorakozott a nemes munka zászlaja alá, de megindult a munka és évről-évre megteremtő áldott gyümölcseit. Nemsokára Kolozsvár lett a Szövetség székhelye és Inczédi Joksmán Ödön, a magyar dal kiváló reprezentánsa került a szövetség élére. Tíz estendő telt el azóta és az eredmény meglepő. A magyar dalárdák száma 30-ról közel kétszázra növekedett, úgy, hogy ma a magyar Erdélynek olyan helye, ahol ne csendülne magyar dal.

A múlt napokban ünnepelte a Romániai Magyar Dalosszövetség fennállása tízéves fordulóját a kolozsvári dalosverseny keretében. A szövetség ekkor hálásan emlékezett meg azokról a brassói férfiakról, akiknek a Dalosszövetség megalakulása köszönhető és hálája és elismerése kifejezésül Szemlér Ferenc örökös tisztelt elnökévé, Rombauer Tivadar dr.-t örökös t. b. titkárává, Bernhardt Dezsőt, Kónya Pált, Szabó Benit és Szele Béla dr.-t örökös tiszteltbeli tagjává választotta és mindeniküket egy-egy értékes ezüst emlékéremmel tüntette ki.

A Brassói Magyar Dalárda most, szombaton este fényesen sikerült háziestély keretében ünnepelte a kitüntetetteket, a kiknek Demeter Béla, a szövetség másodkik területének elnöke adta át szép beszéd kíséretében az érmeket és díszleveleket. Az estélyt az ünnepségen kívül pompás műsor és kitűnő büfé tette hangulatosabbá. Mély hatást gyakorolt a közönségre a műsor befejezése után Szabó Béni ügyvezető elnök beszéde, melyben rámutatott arra, hogy a Brassói Magyar Dalárda, ez a régi kultur-egylet súlyos anyagi gondokkal küzd. Mindenki azzal az érzéssel távozott a háziestélyről, hogy ezt a dalárdát nem szabad elhagyni, e mellé az intézményünk mellé kötelességünk odaállni, hogy anyagi gondoktól mentesen teljesíthesse nemes hivatását.

Spott

Óriási meglepetések voltak a magyar ligabajnokságban

Az Újpest 5:0-ra verte a Hungáriát és a Ferencváros is
gólpárral győzött a Bocskai ellen

Budapest, szeptember 28.

A magyar ligabajnokság tegnapi mérkőzései a meglepetések sorozatát eredményezték. Beavattottak már előrelátást a Hungária vereségét, de ilyen nagy gólaránnyra senki sem számíthatott. A derbimeccs gyenge nivóra szűkült. A hajdani nagy ellenfelek közül a Hungária kisvárosi nivót mutatott.

Nagy meglepetést produkált az Attila és a Somogy is. Mindkét csapat váratlan győzelmet aratott erősebbnek ismert ellenfelei felett.

Részletes távirati jelentéseink a következők:

Újpest—Hungária 5:0 (2:0).

Az őszi labdarugó szezon első derbimeccse nivótlan volt. A Hungária alárendelt szerepet játszott, de a bajnokesapat sem használta ki igazi formáját. Az Újpestből a csatársor volt a legjobb. A fedezetsorból kitűnt Borsányi játéka. A 27-ik, majd a 35-ik percben P. Szabó gólozott. Szünet után a 9-ik és 25-ik percben Spitz terhelő újabb két góllal a Hungária hálót, majd 2 perc múlva P. Szabó bevágja az ötödik gólt.

Ferencváros—Bocskai 6:1 (3:0).

A Ferencváros megérdemelten győzött. Az első gólt a 14-ik percben Lázár rugja. A 30-

ik percben Lyka, majd a 41-ik percben Sárosi szaporítja a gólokat. Szünet után a 10-ik percben Hevesi 3:1-re javít, de ezután újra gólszéria következik a Ferencváros részéről: a 21-ik, 34-ik és 44-ik percben Takács II. halmozza a gólokat.

KAPOSVÁR:

Somogy—Budai „Ifi” 3:2 (0:1).

A Somogy kitűnő szereplése meglepetés. A 44-ik percben Polgár megszerzi a budaiak vezető gólját. Szünet után a Somogy feljavul és Egry, valamint Jakube góljaival megszerzi a győzelmet.

MISKOLC:

Attila—III. kerület 1:0 (1:0).

A nap harmadik meglepetése. Az egyetlen gólt a 9-ik percben Körösi rugta.

Országok közötti válogatott mérkőzések: Hannoverből táviratozzák: Németország—Dánia 4:2 (3:2).

Osloból táviratozzák: Norvégia—Svédország 2:1 (2:0).

↓ A SPARTA NAGY GYŐZELME A SLAVIA FELETT. Prágából jelentik: A két vezető cseh csapat küzdelméből tegnap a Spárta 3:1 (0:1) gólaránnyal került ki győztesként.

Az Universitatea le- győzte a NAC csapatát

Nagyvárad, szeptember 28.

Nagy érdeklődés előzte meg az ország két legjobb amatőregyüttesének mérkőzését. Nagy meglepetésre a kolozsvári egyetemi csapat sa-

ját otthonában 2:1 (1:1) arányban győzelmet aratott a NAC felett.

Az Universitatea góljait Szepi lőtte (egy tizenegyesből). A NAC góllövője Moskó volt. Dr. Morar bírskodott.

A bukaresti bajnokság meglepetése: Macabi—Juventus 0:0

Bukarest, szeptember 28.

A fővárosi footballeseményeinek központjában a Macabi és Juventus csapatainak találkozója volt. A Macabi ezúttal ismét nagy meglepetést produkált és eldöntetlen ered-

ménnyel végzett. — A többi bukaresti bajnoki mérkőzések eredményei a következők:

Unirea—Sportul Studentesc 4:0.

CFR—Venus 2:0.

Olympia—Voivodul Mihai 2:2.

KOLOZSVAR:

Haggibor—CFR 2:2 (1:1).

A Haggibor már 2:1 arányban vezetett és győzelme biztosnak látszott. Az utolsó percben azonban Salvan bíró tizenegyet ítél a

A valódi eredeti hollandiai Alberdingk-féle lenolajkence

békebeli minőségben az erdélyi és
bánáti képviselőknél:

Egyesült Lakk- és Festékgár
és Keresk. R. T.

Timisoara, I. Str. Mărășești 9.
Ismét kapható.

CFR javára, melyből a vasutasok megszerzik a kiegyenlítő gólt.

A mérkőzésen egyébként súlyosabb természetű szerencsétlenség is történt. Havas (Haggibor játékos) orrsüvény törést szenvedett.

ARAD:

Ripensia—AAC 4:0 (1:0).

Mérkőzés a Herbay kupáért. A gólok közül kettőt Semmler, egyet-egyet Weitzer és Dobai rugtak. A professzionista csapat végig fölényben volt és könnyen győzött.

TEMESVÁR:

TMTE—Gyapjuipar 2:0 (1:0).

★

Brassó, szeptember 28.

A bajnokságért folyó küzdelmekben a Brasovia szombaton könnyű győzelmet aratott a vasutas csapat felett. Vasárnap a BMTE csak egy gólkülönbséggel verte a Victoriát, míg az IAR csaknem végig tíz emberrel játszva, két pontot szerzett az Olympiától és ezzel a bajnoki tabella élén áll. Részletes eredmények a következők:

Brasovia—CFR 4:0 (2:0).

A Brasovia tartalékoktól csapattal is biztosan győzött. A CFR védelme nem tudott ellentállni a jó Brasovia csatársornak. A II-ik félidő 10-ik percében Geller megsérül és lemegy a pályáról. Ettől kezdve a Brasovia csak tíz játékosal folytatta a meccset, fölényét azonban így is megtartotta.

A gólok közül Vogel, aki ismét jó napot fogott ki, háromat rugott, Köthi pedig egyet. A vasutas csapatból szorgalmasan játszott Major középfedezet. A győztes együttesből jó volt Kovács és Niculescu. Bíró: Löbl.

★

Brasovia ifj.—CFR ifj. 3:1 (2:0). — Bíró: Storch.

BMTE—Victoria 1:0 (1:0).

A mezőnyben egyenlő ellenfelek küzdelme. A 10-ik percben Bálint góljá bebiztosította a munkáscsapat győzelmét. A kedvezőtlen havas idő erősen befolyásolta a játékosok küzdőképességét.

Bíró: Chirilla.

IAR—Olympia 1:0 (1:0).

Hosszu idő után az Olympia-pálya premier-mérkőzése. — A szerencsésebb repülőgyáriak már az ötödik percben Berta révén gólt rugnak és ezzel eldöntik a mérkőzés sorsát. — Az Olympia a játék további folyamán többet támadott, de csatársoruk gólképesége minduntalan csődöt mondott. Az első negyedóra után Russu megsérül és lemegy a pályáról. Ennek következtében az IAR a továbbiakban csak tíz játékosal küzdött, ami erős handicap-et jelentett.

Az IAR-ból Schromm és Zoltán, a szász csapatból Thiess, Ludwig és Zelchner játéka tűnt ki.

Bíró: Lucescu (Bukarest).

BMTE ifj.—Victoria ifj. 4:0 (1:0).

IAR ifj.—Olympia ifj. 3:0 (1:0).

Sp. Cercetasc—CFR ifj. 6:1 (2:0).

SZATMAR:

Szinérváraljai SE—Golping 5:3 (2:0). II. oszt. bajnoki.

MARAMAROSSZIGET:

Maramures—MSE 4:3 (2:0).

NAGYBÁNYA:

SzSE—BSC 1:1 (1:0).

SZÉKELYUDVARHELY:

Hargitta—Akvilla (Segesvár) 3:1 (3:0). Bajnoki mérkőzés.

Fontos dátum:

október 5

Jól jegyezze meg ezt a napot, mert sorsdöntő lehet életében. Ezen a napon kezdődik a Zsidó Kórház sorsjegyek buzása. Kis szerencsével

milliomos lehet

Csupán egy száz lejes Zsidó Kórház sorsjegyre kell a bízókában legyen. Ha eddig elfelejtett volna venni sorsjegyet,

még nem késő

siessen az első sorsjegyarushoz, vagy írjon a Zsidó Kórházegyesületek Központi Sorsjátéktörzsségének, Cluj, Piața Unirii 20, amely 100 lei beutalással ellenében portómentesen küld egy sorsjegyet.

Az 1.000.000 lejes főnyereményt kívül 200 ezer, 100.000, 50.000, 25.000, 10.000 lejes és kisebb nyeremények kerülnek kisorsolásra.

Ne szalassza el a szerencsáját!
Vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!

Közgazdaság

Mindenkinek viselnie kell a veszteséget!

Az angol importörök nem fizetnek aranyparitáson

A londoni kereskedelmi kamara hivatalos közlése a fonteséssel kapcsolatosan

Bukarest, szeptember 28.
A fonteséssel kapcsolatosan súlyos veszteségek érték azokat az exportöröket, akik gabonát, iparcikket, vagy bányatermékeket adtak el az angol piacra későbbi szállításra, vagy későbbi fizetésre, ha az eladások fontban történtek. Ez a veszteség természetesen nem csak az angol piacra, hanem a más piacokra szóló fontban történt eladásoknál is fennáll s ezért

az exportörök most menteni próbálnak amit lehet oly módon, hogy az eladásokat sztozírozni igyekezzenek.

Az angol kereskedelmi kamara ezzel kapcsolatosan most hivatalos kommunikált ki, amelyben leszögezi, hogy az angol importörök és kereskedők minden fenntartás nélkül eleget tesznek az olyan kötelezettségeknek, amelyek nem fontban, hanem más valutákban történtek.

tekintet nélkül arra, hogy a fontesés következtében veszteség éri-e őket. Eppen ezért

az angol kereskedők is ragaszkodnak ahhoz, hogy a fontban történt eladásoknak eleget tegyenek a külföldi exportörök

és szó sem lehet arról, hogy a fontot aranyparitáson számolják el ezeknél az üzleteknél, ami másszóval azt jelenti, hogy a fontkurzus csökkenése által bekövetkezett veszteséget csakis az exportör viselheti.

Amint már megírtuk, a fontesés a romániai exportöröket is súlyosan érinti, különösen azokat, akik gabonát, fát, petroleumterméket adtak el későbbi fizetésre, mert ezek az eladások rendszerint fontban történtek. A gabonaexportörök vesztesége eddig, mintegy 25 százalékra rug.

Százmillió költséggel építik fel a brassói új villamos-centrálét

A főbb utcákban földalatti vezetéken fogják az áramot vezetni

Brassó, szeptember 28.
Közöltük már, hogy a város interimár-bizottsága hétfőre összehívta egy a technikai, mint a jogszabályokat, hogy az Electro-Invest svéd társasággal megkötendő szerződést még egyszer áttanulmányozzák, hogy

a villamosmű ügyét mielőbb perfektuálni lehessen.

A szerződés főbb pontjait már ismertettük. Amint értesülünk, mielőbb a svéd megkötik a várossal a villamosmű felépítésére és a városnak villannyal való ellátására vonatkozó végleges megállapodást.

A társaság azonnal megkezdte a munkálatokat.

Az új nagy centrálét a gázgyár mellett már kijelölt területen fogják felépíteni.

A centrálé, valamint a hálózat kiépítésére vonatkozó munkálatokra, egyelőre száz millió lej irányoztak elő.

A villamosmű új építkezésén, mint

felszerelésben a legmodernebb lesz. A mostani hálózatot teljesen leszerelik és egészen új földfeletti és földalatti hálózatot fognak kiépíteni. A főbb utcákban nem lesz földfeletti, csak földalatti villamosvezeték, ami úgy praktikum, mint városépítészeti szempontból igen fontos. A mai, modernnek semmiesetre sem mondható berendezésből semmit sem vesz át az új koncessziós-társaság, hanem mindent maga fog megépíteni.

Az új hálózatot kiterjesztik azokra az utcákra is, ahol most gázzal világítanak.

Mint hogy a szerződés ingyen villanyt biztosít a városnak, igen fontos, hogy ezen a téren a gondoskodás kiterjedjen a legelégesebb városrészekre is, ahol a feneketlen sár mellett a sötétség is veszélyezteti a biztonságot.

Ugy a centrálé, mint a hálózat kiépítésére vonatkozó munkálatok, legfeljebb másfél év alatt befejeződnek.

Stabilizálják a csődöt

Megszűnik a csődtömeggondnokok kényuralma — mondja Hamangiu igazságügyminiszter, aki elkészítette az új egységes csődtörvénytervezetet

Bukarest, szeptember 28.
Mint annakidején jelentettük, Hamangiu igazságügyminiszter tervbevette egy új csődtörvény elkészítését, amellyel egyúttal egyesíti az ország különböző területein érvényben lévő csődtörvényeket. A helyzet ugyanis az, hogy a csatolt területeken, így Erdély és Bánság, valamint Bukovina területén, az osztrák polgári törvénykönyv alapján álló csődtörvénykezelést alkalmazták, míg az Okiráltságban a francia törvénykezés szellemében elkészített külön törvények szerint bírálták el a csődeseteket.

A kétféle törvénykezés igen megnehezítette a csődesetek lebonyolítását és rengeteg téves ítélethez vezetett, ami jelentős mértékben rontotta a hitelbiztonságot. Ezt kívánta kijavítani az igazságügyminiszter, amikor elhatározta, hogy egységesítve a kétféle törvénykezelést új, modernszellemű és az adós jogait nagyobb mértékben biztosító új csődtörvényt készít. Az igazságügyminiszter ma nyilatkozott a sajtónak az új törvényről. Nyilatkozatában ráutalt arra, hogy az eddigi rendszer a beföldi hitelbiztonságot teljesen felborította, ami külföldön is alágyalozta az ország hitelét. Az új törvényben jelentősen módosította a csődtömeg kezelésével kapcsolatos joggyakorlatot.

Eszerint a csődtömeggondnokot, egy olyan lista alapján fogják kinevezni, amit az év elején állítanak össze a törvényeségi tanácselnökök az ügyészség jelenlétében. Ezt a listát jóváhagyás végett fel fogják terjesztani az igazságügyminiszternek. A csődtömeggondnok kiválasztása egy delegált bíró felügyelete mellett fog történni, aki egyben az ügyészi tisztséget is el fogja látni, azon törvényszék ellenjegyzésével, amely a csődöt ki-mondotta. A delegált bíró által összehívott hitelezői értekezlet bizottságot nevezhet ki, amely ellenőrizheti a csődtömeggondnok munkáját, sőt azt elősegítheti is a csődtömeg adminisztrálásában és likvidálásában. A fontosabb központokban egy likvidációs központ fog alakulni, ahol a csődtömeggondnokok és a törvényszék a delegált bírók felügyelete mellett fogják munkájukat elvégezni. A passzív likvidálása egységesen fog történni. A követeléseket a delegált bíró jelenlétében fogják igazolni, a bírónak megvan a joga a kontesztációk letárgyalására is. A bíró döntése ellen a törvényszékhez lehet felebbezni.

Az aktív likvidálását meg lehet kezdeni a delegált bíró által megszervezett verifikációs jegyzőkönyv aláírása után és így nem kell megvárni, mint a mai rendszer mellett — amíg a kontesztációkat

a törvényszék letárgyalja és amíg a döntés ellen beadott felebbezésekre ítélet kerül és a többi formalitásokat, amelyek végeláthatatlan időre kitolják az aktív likvidálását úgy, hogy a tényleges vagyomból alig maradt valami, mire a likvidálásra került a sor. Ezért volt az, hogy csődeseteken leggyakrabban csak a csődtömeggondnokok kerestek.

A továbbiakban az igazságügyminiszter mutatott arra, hogy

az új törvény külön intézkedéseket fog tartalmazni arra vonatkozólag, hogy a csődbejutott vállalatokat miképpen lehetne szanálni.

A szanálási tervet a törvényszék állítja össze a könyvek alapos és szakértői átvizsgálásával. A tervezetet láttamoztatják

Fizessen-e adót a hitelező elvesztett követelése után?

A bukaresti tábla szerint az elfogadott üzleti könyvekben leírt behajthatatlan követeléseket le kell vonni az adóalapból

Bukarest, szeptember 28.

Nagyon régi és általános panasza az egész gazdasági életnek, hogy a kincstár közegei az adókövetéseknél nem veszik tudomásul az adózók által behajthatatlanság címén veszteségnek elkönyvelt követeléseket, illetve az ilyen követeléseket nem engedik leírni az adóalapból, csak abban az esetben, ha az adózó bírósági megállapítást tud felmutatni arról, hogy a szóbanforgó összegek csak olyan behajthatatlanok. Ez azt jelentette hogy csőd esetén meg kellett várnia az eljárás befejezését, kényszerre egyezség esetén a bíróság jóváhagyását, család bukás esetén pedig a bűnügyi eljárás befejezését, mert csak ezután kaphatott bírói megállapítást arról, hogy a követelés részben, vagy egészben odaveszett. — Miután pedig ezek az eljárások legtöbbször 2-3 évig is elhúzódnak, a szerencsétlen hitelező ezen idő alatt még adót is volt kénytelen fizetni az elveszett pénz után.

Ebben az ügyben rendkívül érdekes határozatot hozott most 163-1931 szám alatt a bukaresti tábla, amelynek döntése, mint elvi precedens, orvosolja az eddigi sérelmes eljárást. Az adott esetben egy bukaresti cégnek egy inzulincianál 593.500 lej követelése veszett oda, egy

A teljesítmény maximumát elérte, a legtekintélyesebb „LERESCHE” borotvapenge által.

„EN VOGUE” Franciaországban. Kérjen próba pengét ingyen Románia vezérképvisletétől

NARCISSE H. BALHAZAR
Bucuresti, 1 Str. Selari 17.

a hitelezőkkel és az ipar- és kereskedelmiügyi miniszteriummal. A szanálási tervet alkalmazása azonban nem szünteti meg a bűnügyi felelősség folytan esetleg megindított eljárást a tulajdonosok ellen. Ez az intézkedés arra hivatott, hogy ne a tulajdonosok, hanem a csődbejutott cég hitelezőinek érdekeit védje.

Az új törvénytervezet tehát forradalmi újításokat tartalmaz a jelenleg érvényben lévő csődtörvénnyel szemben és megnyugtató, hogy a hitelezők érdekeit fokozottan biztosítja, egyben pedig kizárja azt, hogy a csődtömeg aktívumai a csődtömeggondnokok „adminisztrációjában” elkallódjanak.

csalárd bukásra pedig két tételben 516.116 lej fizetett rá. A könyveiben ezeket az összegeket a veszteség számlán le is írta és így az adókövetésnél kérte, hogy a három tétel összegét, 1 millió 109.616 lejt vonják le az adóalapból. A kivetöbizottság átvizsgálta a cég üzleti könyveit, azokat rendben találta és őszintének fogadta el, ennek ellenére a be nem hajtható követeléseket nem vonta le az adóalapból, mert az adózó nem tudott róluk bírói megállapítást felmutatni.

Az adókövetöbizottság sérelmes, de az általános szokásoknak megfelelő döntését az érdekelt cég megfellebbezte a táblához, amely helyt is adott a felebbezésnek és elrendelte a három veszteségtételnek az adóalapból való levonását. Az általános érdekű döntés indoklásában a bíróság arra az álláspontra helyezkedik, hogy miután az adózó az említett tételeket veszteségnek beírta, azok összege már nem számíthat az aktívák közé, még akkor sem, ha azokban az esetekben, a melyekből a veszteség származik, nem is fejeződött be a bírói eljárás. Különben is az elsőfokú adóhatóság a cég könyveit ellenőrizte és fogadta el és így a könyvekben foglalt tételeknél nem lehet külön elbírálnak helye, hanem azokat is igaznak kell elfogadni.

Székely iparosok, kereskedők és gazdák nagygyűlése

Székelyudvarhelyen felállítandó autonóm betegsegélyzőpénztárt követelnek Munkanélküliség, kontárkérdés és egyebek

Székelyudvarhely, szeptember 28.

Az Ipartestület agilis vezetőségének kezdeményezésére a Kereskedő Társulat és a Gazdasági Egyesület részvételével figyelemreméltó nagygyűlésre jött össze Székelyudvarhely polgársága az Ipartestület hivatalos helyiségében vasárnap délután, hogy a tömördek panasza alkalmat adó betegsegélyző pénztár ügyeivel foglalkozzanak. A gyűlést Gyarmathy István elnök üdvözlő szavai nyitották meg. — Majd dr. Pop Sever szubprefekt a hatóságok képviselőjében biztosította a nagygyűlést az illetékesek támogatásáról. Kijelentette, hogy a munkanélküliséget új munkaalkalmaknak a földből való előteremtésével akarja enyhíteni. A kártékony kontárkodást pedig a kedvezőtlen gazdasági körülményeken kívül annak tulajdonítja, hogy sok iparos nem tartotta be a vonatkozó törvényt, miszerint minden két tanuló után egy segédet tartozik foglalkoztatni műhelyében, így sokszor három-négy inással — segéd nélkül — dolgoztattak. Természetesen így a segédek nagyon megszorodtak, akik most ebben az áldatlan időben vagy munkanélkül vannak, vagy kontárkodnak.

Ezután általános figyelem mellett Pluhár Gábor, az ipartestület titkára foglalkozott terjedelmes előadásában a nagy-

gyűlés összejövetelének céljával, a betegsegélyző pénztár ellen emelt panaszokkal.

Beszédében kiemelte, hogy ez a nagyfontosságú, szociális intézmény nem felel meg a jogos követelményeknek. Orvosait

SIKERÜNK TITKA!

BUTORAINK KIVÁLÓ MINŐSÉGE
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEINK
ÁRAINK OLCÓSÁGA

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR R. I.
TÂRGU-MURES,
BUCUREȘTI,

BRASOV

nem fizeti megfelelő javadalmazással, a betegkezelést pedig nem látja el alkalmas gyógyszerrel. Az udvarhelyi polgári társadalomnak ezenfelül az a legnagyobb panasz, hogy a betegsegélyző központ nem a megye székhelyén van, hanem Segesváron, ami már a távolság és költség szempontjából is a segélyre gyors ápolásra szoruló egyetemi tagok részére káros és ártalmas. Tartalmas előadásához hozzászólott dr. Paál Gyula egyetemi ügyész, Farnengel Gyula és Papp Dezső a kereskedő társulat alelnökei, dr. Réthy Imre elnök, Nagy János, Szigethy Dénes, Gyarmathy István, Nagy Dénes, Sándor Gusztáv, Rájk József és többiek. Végül egy 22 pontból álló határozati javaslatot fogadtak el, amelyben többek között a vonatkozó törvények alapján Udvarhely megye 140 községe részére Székelyudvarhelyen székelő, autonóm betegsegélyező pénztár felállítását kéri. Az elfogadott memorandum agg és rokkantság segélyt, a Trancu-Jasi-törvény értelmében munkásszanatórium felállítását, a központi gyógyszerárak likvidálását, az orvosok tisztességes javadalmazását, a felemelt és indokolatlan járulékok törvényes csökkentését követeli. Felhatalmazást kapott a vezetőség, hogy felráta-ban a készülő munkás, jölléti törvénytervezet előzetes tanulmányozását kérje.

arra megfelelő észrevételt tessen. Általában a nagygyűlés lelkes egyöntetűséggel tárgyalta le azt a nagyjelentőségű feliratot, amely Udvarhely megye iparos, gazda és kereskedő társadalmának régi, sajnó sebére kér gyors orvoslást.

Szerkesztői üzenetek

P. L. Tudomásunk szerint Brassóban a korábban még fel nem vett nyugdíjakat is kifizetik.

Allandó olvasó. Az affidaviton kívül az amerikai követség vizuma szükséges, hogy románai látogatására Amerikába mehessen. Ez iránt, mint esetleges egyéb felvilágosítás végett oda kell fordulnia, (Bukarest, Str. Orlando 10.), Franciaországon át utazna ki, szükséges még a magyar, osztrák, német vagy svájci és francia vízum. A választandó hajótársaság dolgában forduljon valamely menetjegyirodához, mert mi nem ajánlhatunk társaságot. Az utlevél ügyét megbízott is elintézheti.

Érdeklődő. Ha elrendelték, jelentkeznek, bár mostanában ilyen kötelezettségre nézve nem adtak ki rendeletet. Arra pedig nincs joga a jegyzőnek, hogy 30 napos gyakorlattal fenyegetse meg azokat, akik nem jelentkeznek.

Külföldi humor

ALAPOS ISMERET

— A szobában öt légy van. Kettő közülök férfi, három nő.
— Honnan tudod?
— Mert kettő a mestergerendán mászkál, három pedig a — tükrön.

A FOGHAZBAN

Egy rab összeesett a fogházorrel és dühösen rákiált:
— Nézzé, drágám, ne nagyon ugráljon, magát még kidobhatják innen, de engem nem...

HAZASSÁG

— Ha tudtam volna, hogy ilyen ostoba vagy, sohasem mentem volna hozzád feleségül.
— Csodálom, hogy nem vetted észre, amikor megkértem a kezdet.

HIVATALBAN

— Főnök ur azt ígérte, hogy ha egy évig meg lesz velem elégedve, fölemeli a fizetésem. Ma egy éve vagyok itt.
— Igen ám, csak hogy nem vagyok magával elégedve.
— Miért, kérem? Mit csináltam?
— Ne halljal! Fizetésemelést kért!

Nyitlér*)

A „Dacia-Romania” Általános Biztosító Társaság ezúton közölni teszi, hogy

Groditzki Rudolf urnak

Brassóba, (Kapu-utca 69. sz.) szóló ügynök minőségben való megbízása f. é. szeptember hó 25-iki kezdettel megszűnt, ennél fogva ezen naptól kezdve sem nevezett, sem ennek megbízottjai nincsenek jogosítva, hogy az intézmény nevében ügyleteket kössenek, vagy részben pénzeket felvételezzenek.

A Kapu-utca 69. sz. alatti ügynökség állományát a Banca Romaneasca brassói fiókjánál, Kolostor-utca 2. sz. alatt levő főügynökségünknek adtuk át és kérjük a biztosító feleket, hogy ügyeikkel oda forduljanak.

Dacia-Romania
Általános Biztosító Intézet
Bukarest, Str. Wilson 3

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Keresünk megvételre forgalmas városban AUTÓJAVÍTÓ MŰHELYNEK megfelelő házat. Jó vidéken kisebb VÍZIMALMOT házzal, földdel. Ajánlatokat Berczy, Bukarest, Str. N. Balcescu 26. 14997

Jóhangu Schweighofer ZONGORA BERBEADÓ, ugyanott ELADÓ kitiűdő állapotban lévő betegtolószék. Klein, Brassó, Kut-ucca 37. 15027

Költözködés miatt egy Főrszter koncert-zongora olcsón eladó. Érdeklődni Blatt, Brassó, Kapu-ucca. 14970

Keresek GRAMMOFONOKAT, használt, kapuban levőket. Brassó, Kapu-ucca 8. Energia. 14816

Egy 200 kgr-os tizedes mérleget keresek megvételre. Cím 15061 szám alatt a brassói kiadóban.

Megvételre keresek egy konyha-takaréktűzhelyet (sparherd) és egy fűrdőkádát. Cím 15060 szám alatt a brassói kiadóban.

Allást nyer

Tanítót vagy tanítónőt keresek vidéki házhoz. Idősebb korban, ki magyarul tanít. Cím a brassói kiadóban. 15000

Helybeli fiatal negatív-pozitív retusőrő, vagy férfi, felvételt Keresztes műtermében. Brassó, 15062

Egy főzni is tudó urihelyre ken szolgált mindeneslény felvételt. Cím 15059 szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

Fiatalt VEGYESZMERNÖK, agilis, román állampolgár, nosztrifiait oklevéllel, aki organikus, chemiában jártas, lehetőleg román nyelvtudással, kerestetik nagyobb iparvállalat-hoz. Ajánlatok „Iparvállalat” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodába, Arad. 15045

UTAZÓT keresünk csontgomb eladására. Ajánlatok Rudolf Mosse Brassó, „Gomb” jellegre küldendő. 15037

Allást keres

FŐGÉPÉSZ több évi élesztő és szeszgyári gyakorlattal állást keres. Leinner Lajos, Oradea, Str. Vasile Stroescu 38-a. 15038

Lakás

Szép nagy különbejárta szoba butorozva, vagy anélkül esetleg teljes ellátással is kiadó. Érdeklődni 15015 szám a. a brassói kiadóban.

Szépen butorozott nagy szoba, azonnal kiadó. Brassó, Str. Jorga 6. Zafirescu villa, footballpályával szemben. Braun, 14817

Vegyes

Jó vidéki MALOMHOZ 50-100.000 lejtel társat keresek. Cím 14967 szám alatt a brassói kiadóban.

NŐI-SZABÓ vállalt bármilyen divatu női-köpenyt 400 lejtel 600-ig, Brassó, Crisan-u. 23. (Volt Lövész-ucca.) 14928

Könyvek

OLCSÓ DETEKTIV-REGÉNYEK kötetként csupán 20 lej. Maurice Leblanc-tól, Nyolcat ütött az óra, A négy vörös gyémánt, Az uri betörő, Keleti titok. Kötetként csak 40.- lej. Meissner: Lombut 4. Kohrausch, A holt tavon, Az elátkozott ház. A. Weissl, A zöld autó, A fekete gyöngyör, Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztálya után.

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara köve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 14048

HOLGYEK ÖRÖME! Az itten felsorolt könyvek a Bőzsaszin Regények sorozatában jelentek meg, az olvasók millióinak nyújtanak szórakozást. Ezen vaskos kötetek ára csak 40 lej. Courts-Mahler: Két asszony, Az udvarhölgy, Gyp: Napoleonette, Heer: A havasok ura, F. Maloy: A vajnamayor, Hough: Mary Warren csadálatos története, Harbon: A spion, Perutz-Frank: A mangófa csodája, Fiedling: A rejtély, Feuille: Egy asszony naplója. Vidékre a portó 10 lej. utánvételt 16 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

Petőfi
összes költeményel
vászonnkötésben
csak 65.- Lei
Brassói Lapok
Könyvosztálya

Páratlan olcsóság, csak 5 lej egy detektív-regény. A 113-as peresomó, Egy nagystíli szélhámós, A kísértet tanya, A mediciek töre, Jajkiáltás a tulvilágról, Egy álarcos bál rejtelmek, A fehér kastély titka, A titokzatos villa, Az apácsi Amig az alarc lehull, Egy éjszaka a Berviczky kastélyban. A rádium halál, végzetes asszony, Az olajlámpás, Nyomok a hóban. 15 kötet 75 lejtel. Az összes szám megrendelésénél portómentesen szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Házasság

KELLEMEK megjelenésti urileány másfél millió lejtel meghaladó hozományával férjhezmenne. Megbízottja: NAGY JENŐ, Budapest, Rákóczi-ut ötvenhét-b.

SZERÉNYIGÉNYU keresztény árvaleány ötvenhat hold földbirtokkal, házzal, férjhezmenne. Fényképe, címe NAGY JENŐNÉL, Budapest, Rákóczi-ut ötvenhét-b.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő: ABRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.

Flókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehervármegyék részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Déva: Str. S. Barnuțiu 10. (Osztián Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Bereria 1. (Sörház-u.) — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 22 (Szabó Gyula) — Szatmár- és Máramaros megye: (Szőke György) Szatmár Mária-u. 7. — Szilágysomlyó: (Helferlin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József).

Központi szervezők. pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Autósok figyelmébe!

Modern gének el berendezett speciális autórugó üzemünket megújítottuk! Uj rugók és javítások iutángosan készülnek.

SZŐKE & NÉMETH
BRASSÓ, Közép utca 2 szám alatt.

ROMANIA
PREFECTURA JUDETULUI BRASOV
SERVICIUL FINANCIAR SI CONTABILITATEA

No. 7408—1931.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY

Brassó vármegye prefekturája 1931. október 12-én, délelőtt 9—11-ig, a prefektura palotájának 42. sz. szobájában (II. em.), harmadik nyilvános árverést tart, a nyilvános számvéveségről szóló törvény 88—110. szakaszai értelmében, a prefektura palotájának földszintjén, a Kolostor-utca felől levő üzlethelyiség bérbeadása tárgyában, 5 évi időtartamra, azaz 1931. október 15-től 1934. szeptember 30-ig.

Az árverés feltételei megtekinthetők a prefekturánál, a hivatalos órák alatt.

A kinevezett prefekt: A szolgálati főnök: Vasilescu kapitány s. k. Florea V. s. k.

41— Lei
5 teljes regény 5 kötetben
első sorozat:
Rákosi Viktor, Emmy
Ambrus Zoltán, Giroflé és Girofla
Dosztójevszkij, Szegény Emberek
Golyadkin ur hasonmása
Feuille, Egy szegény ifjú története
második sorozat:
Ambrus Zoltán, Őszi napugár
Dosztójevszkij, A játékos
Conan Doyle, Kettős
Fogazzaro, Daniele Cortis I.
II.

Vidékre portóval a pénz előleges bektldésével 51— Lei, utánvételt 60— Lei.

Brassói Lapok Könyvosztálya

**Egészségügyi
műszaki vállalat**

Fürdőszoba, központi lúts szellőzőberendezések. Vízvezetési és csatornázási munkálatok, szakmérnöki tervezés és vezetés mellett

KERTÉSZ HENRIK BRASSÓ.

SZENZÁCIÓ!

Erdély Utja
Mikes Imre
Nagyromániaig
2 kötet
fülve 160. —
egész vászonban
200.—
Kapható minden
könyvkereskedésben.
Megrendelhető a
Brassói Lapok Könyvosztályában

Szívünk mély fájdalommal jelentjük, hogy a mindnyájunk által nagyon szeretett jó férj, testvér, sógor és rokon

Kiss János

fiákeres

életének 63-ik, boldog házasságának 40-ik évében hcsszas szenvedés után t. hó 28-an megszűnt élni.

Drága hantunk hűlt tetemét f. hó 30-án d. u. 3 órakor fogjuk a Romantemplom-utca 56. szám alatti gyásztháztól a magyar evangélikus temetőben levő családi sírba örök nyugalomra helyezni.

Nyuga'ma legyen csendes!
Emléke áldott!

Brassó, 1931 szeptember 28.
A gyászoló család.

Gyümölcsiacsemetél

Sétány- és diszla, rózsát, vadoncol, mérsékelt árban
Gazdasági Tanintézet Faiskolája
MEDGYES—MEDIAS
Az ősi ültetés a legsikeresebb.
Árjegyzék ingyen

A ZEPHIR KALYHA

egyesíti a csempekályhák és folytonégőkályhák összes előnye azok hátránya nélkül.

ZEPHIR

Tél

Thomas, Scheeser & Co
Brassó